

## I

(Atti leġislattivi)

## DIRETTIVI

## DIRETTIVA (UE) 2016/2284 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tal-14 ta' Diċembru 2016

dwar it-tnaqqis tal-emissjonijiet nazzjonali ta' ċerti inkwinanti atmosferiċi, li temenda d-Direttiva 2003/35/KE u li tħassar id-Direttiva 2001/81/KE

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 192(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew <sup>(1)</sup>,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni <sup>(2)</sup>,

Filwaqt li jagixxu f'konformità mal-proċedura leġislattiva ordinarja <sup>(3)</sup>,

Billi:

- (1) F'dawn l-aħħar 20 sena sar progress sinifikanti fl-Unjoni fil-qasam tal-emissjonijiet antropoġeniċi fl-arja u fil-qasam tal-kwalità tal-arja, b'mod partikolari permezz ta' politika dedikata tal-Unjoni, inkluża l-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni tal-21 ta' Settembru 2005 intitolata "Strategija Tematika dwar it-Tniġġis tal-Arja" (it-"TSAP"). Id-Direttiva 2001/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(4)</sup> kellha rwol strumentali f'dak il-progress billi imponiet limiti fuq l-emissjonijiet annwali totali tal-Istati Membri mill-2010 'l quddiem ta' diossidu tal-kubrit ( $\text{SO}_2$ ), ta' ossidi tan-nitroġenu ( $\text{NO}_x$ ), ta' komposti organiċi volatili mhux metaniċi (NMVOC) u ta' ammonijaka ( $\text{NH}_3$ ). Bħala riżultat, bejn l-1990 u l-2010 l-emissjonijiet tad-dioossidu tal-kubrit tnaqqsu bi 82 %, l-emissjonijiet tal-ossidi tan-nitroġenu tnaqqsu b'47 %, l-emissjonijiet ta' komposti organiċi volatili mhux metaniċi tnaqqsu b'56 % u l-emissjonijiet tal-ammonijaka tnaqqsu bi 28 % fl-Unjoni. Madankollu, kif indikat fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-18 ta' Diċembru 2013 intitolata "Programm għal Arja Nadifa għall-Ewropa" ("it-TSAP riveduta"), għad baqa' impatti negattivi sinifikanti fuq u riskji għas-saħħa tal-bniedem u l-ambjent.
- (2) Is-seba' Programm ta' Azzjoni Ambjentali <sup>(5)</sup> jikkonferma l-objettiv tal-Unjoni tul perijodu ta' żmien twil rigward il-politika tal-arja, li jintlahqu livelli ta' kwalità tal-arja li ma jagħtux lok għal impatti negattivi sinifikanti fuq

<sup>(1)</sup> ĠU C 451, 16.12.2014, p. 134.

<sup>(2)</sup> ĠU C 415, 20.11.2014, p. 23.

<sup>(3)</sup> Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-23 ta' Novembru 2016 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u d-deċiżjoni tal-Kunsill tat-8 ta' Diċembru 2016.

<sup>(4)</sup> Id-Direttiva 2001/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2001 dwar il-livelli nazzjonali massimi tal-emissjonijiet ta' ċerti inkwinanti atmosferiċi (ĠUL 309, 27.11.2001, p. 22).

<sup>(5)</sup> Id-Deciżjoni Nru 1386/2013/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Novembru 2013 dwar Programm Ġenerali ta' Azzjoni Ambjentali tal-Unjoni sal-2020 "Nghixu tajjeb, fil-limiti tal-pjaneta tagħna", (ĠU L 354, 28.12.2013, p. 171).

u riskji sinifikanti għas-saħha tal-bniedem u l-ambjent, u jitlob, għal dak l-għan, li jkun hemm konformità shiha mal-leġislazzjoni attwali tal-Unjoni dwar il-kwalità tal-arja, miri u azzjonijiet strateġiċi għal wara l-2020, sforzi msahha foqsmi fejn il-popolazzjoni u l-ekosistemi jinsabu esposti għal livelli għolja ta' inkwinanti tal-arja, u sinerġiji msahha bejn il-leġislazzjoni dwar il-kwalità tal-arja u l-oġettivi tal-politika tal-Unjoni li ġew stabbiliti, b'mod partikolari, fir-rigward tat-tibdil fil-klima u tal-bijodiversità.

- (3) It-TSAP riveduta tistabbilixxi oġettivi strateġiċi ġodda għall-perijodu sal-2030 bl-għan li toqrob aktar lejn l-oġettiv tal-Unjoni tul perijodu ta' żmien twil dwar il-kwalità tal-arja.
- (4) L-Istati Membri u l-Unjoni jinsabu fil-proċess li jirratifikaw il-Konvenzjoni ta' Minamata dwar il-Merkurju tal-2013 tal-Programm tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ambjent, li tftitex li tipproteġi s-saħha tal-bniedem u l-ambjent permezz tat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-merkurju minn sorsi eżistenti u ġodda bil-hsieb tad-dhul fis-sehh tagħha fl-2017. Jenhtieg li l-emissjonijiet rapportati ta' dak l-inkwinant jinżammu taht sorveljanza mill-Kummissjoni.
- (5) L-Istati Membri u l-Unjoni huma partijiet għall-Konvenzjoni tal-Kummissjoni Ekonomika għall-Ewropa tan-Nazzjonijiet Uniti (UNECE) dwar it-Tniġġis Transkonfini tal-Arja Fuq Distanza Twila tal-1979 ("Konvenzjoni LRTAP") u għal diversi Protokoll tagħha, inkluż il-Protokoll sabiex Titnaqqas l-Aċidifikazzjoni, l-Ewtrifikazzjoni u l-Ożonu Troposferiku tal-1999 li ġie rivedut fl-2012 ("il-Protokoll rivedut ta' Gothenburg").
- (6) Rigward is-sena 2020 u s-snin ta' wara, il-Protokoll rivedut ta' Gothenburg jistabbilixxi impenji ġodda għat-tnaqqis tal-emissjonijiet, filwaqt li jiehu s-sena 2005 bhala s-sena bażi, għal kull parti fir-rigward ta' diossidu tal-kubrit, ossidi tan-nitroġenu, komposti organiċi volatili mhux metaniċi, ammonijaka u għall-particelli fini, jippromwovi tnaqqis tal-emissjonijiet ta' karbonju iswed u jitlob li jkun hemm għbir u żamma ta' informazzjoni dwar l-effetti negattivi ta' koncentrazzjonijiet u depożizzjonijiet ta' inkwinanti tal-arja fuq is-saħha tal-bniedem u l-ambjent u għal parteċipazzjoni fil-programmi orjentati lejn l-effetti skont il-Konvenzjoni LRTAP.
- (7) Għaldaqstant, jenhtieg li l-limitu massimu nazzjonali tal-emissjonijiet stabbilit bid-Direttiva 2001/81/KE jiġi rivedut sabiex jingieb konformi mal-impenji internazzjonali tal-Unjoni u tal-Istati Membri. Għal dak l-għan, l-impenji nazzjonali għat-tnaqqis tal-emissjonijiet għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029 f'din id-Direttiva huma identiċi għal dawk stabbiliti fil-Protokoll rivedut ta' Gothenburg.
- (8) Jenhtieg li l-Istati Membri jimplementaw din id-Direttiva b'mod li jikkontribwixxi b'mod effikaċi għall-ilhug tal-oġettiv fit-tul tal-Unjoni rigward il-kwalità tal-arja kif appoġġjat mil-linji gwida tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħha u tal-oġettivi tal-Unjoni rigward il-bijodiversità u l-protezzjoni tal-ekosistemi billi l-livelli u d-depożizzjoni tat-tniġġis tal-arja minn inkwinanti aċidifikanti, ewtrifikanti u tal-ożonu jitnaqqsu għal livelli aktar baxxi mit-tagħbijiet u l-livelli kritiċi stabbiliti mill-Konvenzjoni LRTAP.
- (9) Jenhtieg li din id-Direttiva tikkontribwixxi wkoll għall-ksib, b'mod kosteffikaċi, tal-oġettivi dwar il-kwalità tal-arja stabbiliti fil-leġislazzjoni tal-Unjoni u għall-mitigazzjoni tal-impatti tat-tibdil fil-klima flimkien mat-titjib fil-kwalità tal-arja globalment u għat-titjib tas-sinerġiji mal-politika tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija, filwaqt li tiġi evitata duplikazzjoni tal-leġislazzjoni eżistenti tal-Unjoni.
- (10) Din id-Direttiva tikkontribwixxi wkoll għat-tnaqqis tal-ispejjeż tat-tniġġis tal-arja relatati mas-saħha fl-Unjoni billi ttejjeb il-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni kif ukoll tiffavorixxi t-transizzjoni lejn ekonomija ekoloġika.
- (11) Jenhtieg li din id-Direttiva tikkontribwixxi għat-tnaqqis progressiv tat-tniġġis tal-arja, filwaqt li tibni fuq tnaqqis li twettaq permezz ta' leġislazzjoni tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-baži tas-sors li tindirizza emissjonijiet ta' sustanzi speċifiċi.
- (12) Jenhtieg li l-leġislazzjoni tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-baži tas-sors tikseb it-tnaqqis tal-emissjonijiet mistenni. L-identifikazzjoni ta' leġislazzjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-baži tas-sors mhux effettiva tal-Unjoni r-rispons għaliha fi stadju bikri huma essenzjali sabiex jintlahqu l-oġettivi aktar ġenerali marbutin mal-kwalità tal-arja, kif jidher mid-diskrepanza bejn l-emissjonijiet reali u l-emissjonijiet waqt test ta' ossidi tan-nitroġenu minn karozzi EURO 6 li jahdmu bid-dizil.
- (13) Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu konformi mal-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva mill-2020 sal-2029 u mill-2030 'il quddiem. Sabiex jiġi żgurat progress li jista' jintwera fit-twettiq tal-impenji tal-2030, jenhtieg li l-Istati Membri għandhom jidentifikaw livelli ta' emissjonijiet indikattivi fl-2025 li jkunu teknikament fattibbli u ma jinvolvu spejjeż sproporzjonati, u jenhtieg li jippruvaw ikunu konformi ma' tali livelli. Fejn l-emissjonijiet għall-2025 ma jistgħux jiġu limitati f'konformità mal-perkors ta' tnaqqis determinat, jenhtieg li l-Istati Membri jispjegaw ir-raġunijiet għal dik id-devjazzjoni kif ukoll il-miżuri li jwasslu lill-Istati Membri lura fuq il-perkors tagħhom fir-rapporti sussegwenti tagħhom li jiġu mhejjija skont din id-Direttiva

- (14) L-impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva għall-2030 'il quddiem huma bbażati fuq il-potenzjal għat-tnaqqis stmat ta' kull Stat Membru li jinsab fir-Rapport nru 16 tat-TSAP ta' Jannar 2015 ("TSAP 16"), dwar l-eżami tekniku tad-differenzi bejn l-istimi nazzjonali u daww previsti tat-TSAP 16, u dwar l-oġettiv politiku li jinżamm it-tnaqqis ġenerali tal-impatt fuq is-saħħa sal-2030 (meta mqabbel mal-2005) l-aktar viċin possibbli għal dak tal-proposta tal-Kummissjoni għal din id-Direttiva. Biex tiżdied it-trasparenza, jenhtieg li l-Kummissjoni tippubblika s-suppożizzjonijiet sottostanti użati fit-TSAP 16.
- (15) Jenhtieg li l-konformità ma' impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet tiġi evalwata b'referenza għall-istatus metodologiku speċifiku fil-mument li fih kien ġie stabbilit l-impenn.
- (16) Jenhtieg li r-reqwiziti ta' rappurtar u l-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet ikunu bbażati fuq il-konsum nazzjonali tal-enerġija u l-karburanti mibjugħa. Madankollu, xi Stati Membri jistgħu, skont il-Konvenzjoni LRTAP, li jużaw it-total tal-emissjonijiet nazzjonali kkalkulat abbażi tal-karburanti użati rigward is-settur tat-trasport bit-triq bhala bażi għall-konformità. Jenhtieg li dik l-għażla tinżamm f'din id-Direttiva sabiex tiġi żgurata l-koerenza bejn il-liġi internazzjonali u dik tal-Unjoni.
- (17) Sabiex jiġu indirizzati xi whud mill-inċertezzi inerenti fl-istabbiliment tal-impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet, il-Protokoll rivedut ta' Gothenburg jinkludi flessibiltajiet li jenhtieg li jiġu inkorporati f'din id-Direttiva. B'mod partikolari, il-Protokoll rivedut ta' Gothenburg jistabbilixxi mekkanizmu biex jiġu aġġustati l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet u għal medja ta' emissjonijiet annwali nazzjonali għal massimu ta' tliet snin meta jintlahqu ċerti kondizzjonijiet. Barra minn hekk, jenhtieg li jiġu stabbiliti flessibiltajiet f'din id-Direttiva fejn timponi impenn għal tnaqqis, li jeċċedi t-tnaqqis kosteffikaċi identifikat fit-TSAP 16 u, wkoll biex l-Istati Membri jiġu assistiti f'każ ta' avvenimenti eċċezzjonali u mhux mistennija relatati mal-ġenerazzjoni jew il-provvista tal-enerġija dment li jintlahqu daww il-kondizzjonijiet speċifiċi. L-użu ta' daww il-flessibiltajiet għandu jkun mmonitorjat mill-Kummissjoni filwaqt li jittiehed kont tal-gwida żviluppata skont il-Konvenzjoni LRTAP. Għall-finijiet ta' valutazzjoni tal-applikazzjonijiet għal aġġustamenti, l-impenji ta' tnaqqis tal-emissjoni għall-perijodu bejn 2020 u 2029 jenhtieg li jiġu kkunsidrati li kienu stabbiliti fl-4 ta' Mejju 2012, id-data meta ġie rivedut il-Protokoll ta' Gothenburg.
- (18) Jenhtieg li kull Stat Membru jfassal, jadotta u jimplementa programm nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja bil-hsieb li jilhaq l-impenji tiegħu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet, u biex jagħti kontribut effettiv għall-kisba tal-oġettivi dwar il-kwalità tal-arja. Għal dak l-għan, jenhtieg li l-Istati Membri jqisu l-htieġa li jitnaqqsu l-emissjonijiet, b'mod partikolari ta' ossidi tan-nitroġenu u partikkel fini, f'żoni u f'agglomerazzjonijiet li huma affettwati minn koncentrazzjonijiet eċċessivi ta' inkwinanti tal-arja u/jew fdaww iż-żoni u f'agglomerazzjonijiet li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għat-tniġġis tal-arja f'żoni u f'agglomerazzjonijiet oħra, inkluż f'pajjiżi ġirien. Għal dak l-għan, jinhtieg li l-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-pjanijiet dwar il-kwalità tal-arja stabbiliti skont l-Artikolu 23 tad-Direttiva 2008/50/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill<sup>(1)</sup>.
- (19) Sabiex jitnaqqsu l-emissjonijiet minn sorsi antropoġeniċi, jenhtieg li l-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja jikkunsidraw miżuri applikabbli għas-setturi rilevanti kollha, inklużi l-agrikoltura, l-enerġija, l-industrija, it-trasport bit-triq, it-tbahhir intern, it-tishin domestiku u l-użu ta' makkinarju mobbli mhux tat-triq u solventi. Madankollu, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu intitolati li jiddeċiedu dwar il-miżuri li jadottaw sabiex jikkonformaw mat-tweqqif tal-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (20) Fit-tfassil ta' programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja, jenhtieg li l-Istati Membri jieħdu kont tal-aħjar prattiki biex jiġu indirizzati, fost oħrajn, l-inkwinantil-aktar ta' hsara fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva fir-rigward ta' gruppi sensitivi tal-popolazzjoni umana.
- (21) L-agrikoltura tagħti kontribut importanti għal emissjonijiet atmosferiċi ta' ammonijaka u partikkel fini. Sabiex jitnaqqsu daww l-emissjonijiet, jenhtieg li l-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja jinkludu miżuri applikabbli għas-settur agrikolu. Jenhtieg li tali miżuri jkunu kosteffikaċi u bbażati fuq informazzjoni u data speċifiċi, filwaqt li jittiehed kont tal-progress xjentifiku u l-miżuri preċedenti mehuda mill-Istati Membri. Il-politika agrikola komuni toffri lill-Istati Membri l-possibbiltà li jikkontribwixxu għall-kwalità tal-arja b'miżuri speċifiċi. Evalwazzjoni fil-ġejjieni ser tipprovi fehim aħjar tal-effetti ta' daww il-miżuri.
- (22) Jenhtieg li t-titjib fil-kwalità tal-arja jinkiseb permezz ta' miżuri proporzjonati. Meta jieħdu miżuri li ser jiġu inklużi fi programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja li jkunu applikabbli għas-settur agrikolu, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li jittiehed kont b'mod shih tal-impatti tagħhom fuq azjendi agrikoli żgħar sabiex tiġi limitata, kemm jista' jkun possibbli, kwalunkwe spiża addizzjonali.

(1) Id-Direttiva 2008/50/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2008 dwar il-kwalità tal-arja fl-ambjent u arja iktar nadifa għall-Ewropa (GUL 152, 11.6.2008, p. 1).

- (23) Meta ċerti miżuri mehuda taht il-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja immirati għall-prevenzjoni tal-emissjonijiet fis-settur tal-agrikoltura jkunu eliġibbli għal appoġġ finanzjarju, b'mod partikolari miżuri minn azjendi agrikoli li jehtiegu bidliet sinifikanti ta' prattiki jew investimenti sinifikanti, jenhtieġ li l-Kummissjoni tiffacilita l-aċċess għal tali appoġġ finanzjarju u għal fondi oħrajn disponibbli tal-Unjoni.
- (24) Sabiex jitnaqqsu l-emissjonijiet, jenhtieġ li l-Istati Membri jikkunsidraw li jappoġġjaw il-bidla lejn investimenti f'teknoloġiji nodfa u effiċjenti. L-innovazzjoni tista' tgħin biex tittejjeb is-sostenibbiltà u jissolvew il-problemi fras il-ghajn, billi ttejjeb ir-reazzjonijiet settorjali għall-isfidi tal-kwalità tal-arja.
- (25) Programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja, inkluż l-analiżi li tappoġġa l-identifikazzjoni ta' politiki u miżuri, jenhtieġ li jiġu aġġornati b'mod regolari.
- (26) Sabiex ifasslu programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja li huma infurmati tajjeb u sabiex ifasslu kwalunkwe aġġornamenti sinifikanti, jenhtieġ li l-Istati Membri jagħmlu dawk il-programmi u aġġornamenti soġġetti għal konsultazzjoni mal-pubbliku u mal-awtoritajiet kompetenti fil-livelli kollha u fi żmien meta l-ghazliet kollha rigward il-politiki u l-miżuri jkunu miftuħa. L-Istati Membri għandhom jippartecipaw f'konsultazzjonijiet transkonfinali fejn l-implimentazzjoni tal-programm tagħhom tista' taffettwa l-kwalità tal-arja fi Stat Membru jew pajjiż terz ieħor, b'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fil-liġi tal-Unjoni u dik internazzjonali, inkluż il-Konvenzjoni tal-UNECE dwar il-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali f'Kuntest Transkonfinali (il-"Konvenzjoni Espoo") tal-1991 u l-Protokoll tagħha dwar il-Valutazzjoni Strategika Ambjentali tal-2003.
- (27) L-ghan ta' din id-Direttiva, fost oħrajn, huwa li thares is-sahha tal-bnedmin. Kif il-Qorti tal-Gustizzja indikat f'bosta okkażjonijiet, tkun inkompatibbli mal-effett vinkolanti li t-tielet paragrafu tal-Artikolu 288 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jagħti lil direttiva li teskludi, fil-principju, il-possibbiltà ta' obbligu impost minn direttiva milli jiġi invokat minn persuni konċernati. Dik il-konsiderazzjoni tapplika partikolarment b'raba ma' direttiva li għandha l-oġġettiv li tikkontrolla u tnaqqas it-tniġġis atmosferiku u li hi mfassla, għaldaqstant, biex thares is-sahha tal-bnedmin.
- (28) Jenhtieġ li l-Istati Membri jippreparaw u jirrapportaw inventarji u projezzjonijiet nazzjonali ta' emissjonijiet kif ukoll rapporti tal-inventarju informattivi dwar l-inkwinanti kollha tal-arja koperti minn din id-Direttiva, li mbagħad jenhtieġ li jippermettu lill-Unjoni li tikkonforma mad-dmirijiet tagħha ta' rappurtaġġ skont il-Konvenzjoni LRTAP u l-Protokoll tagħha.
- (29) Sabiex tinzamm il-konsistenza ġenerali għall-Unjoni kollha kemm hi, jenhtieġ li l-Istati Membri jiżguraw li r-rappurtar tagħhom lill-Kummissjoni dwar l-inventarji u l-projezzjonijiet nazzjonali tagħhom dwar l-emissjonijiet kif ukoll ir-rapporti tal-inventarju informattivi jkunu konsistenti bis-shih mar-rappurtar tagħhom skont il-Konvenzjoni LRTAP.
- (30) Sabiex tiġi valutata l-effettività tal-impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva, jenhtieġ li l-Istati Membri jimmonitorjaw ukoll l-impatti tat-tniġġis tal-arja fuq l-ekosistemi terrestri u akkwatici, u jirrapportaw it-tali impatti. Sabiex jiġi żgurat approċċ kosteffikaċi, jenhtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jużaw l-indikaturi fakultattivi ta' monitoraġġ imsemmija f'din id-Direttiva u jenhtieġ li jikkoordinaw ma' programmi ta' monitoraġġ oħra stabbiliti skont id-Direttivi relatati u, jekk adatt, il-Konvenzjoni LRTAP.
- (31) Jenhtieġ li jiġi stabbilit Forum Ewropew dwar l-Arja Nadifa, li jinvolvi l-partijiet interessati kollha inkluż l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri fil-livelli rilevanti kollha, għall-iskambju tal-esperjenza u l-prattiki tajba, b'mod partikolari biex jingħata kontribut għall-gwida u tiġi ffacilitata l-implimentazzjoni koordinata tal-legislażzjoni u l-politiki tal-Unjoni relatati mat-titjib tal-kwalità tal-arja.
- (32) F'konformità mad-Direttiva 2003/4/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(1)</sup>, jenhtieġ li l-Istati Membri jiżguraw tixrid attiv u sistematiku ta' informazzjoni permezz ta' mezzi elettronici.
- (33) Jehtieġ li d-Direttiva 2003/35/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(2)</sup> tiġi emendata sabiex tiġi żgurata l-konsistenza ta' dik id-Direttiva mal-Konvenzjoni tal-UNECE dwar l-Aċċess għall-Infurmazzjoni, il-Partecipazzjoni Pubblika fit-Tehid ta' Deciżjonijiet u l-Aċċess għall-Gustizzja fi Kwistjonijiet Relatati mal-Ambjent tal-1998 (il-"Konvenzjoni Aarhus").

<sup>(1)</sup> Id-Direttiva 2003/4/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Jannar 2003 dwar l-aċċess pubbliku għat-tagħrif ambjentali u li thassar id-Direttiva tal-Kunsil 90/313/KEE (ĠUL 41, 14.2.2003, p. 26).

<sup>(2)</sup> Id-Direttiva 2003/35/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Mejju 2003, li tipprovdi għall-partecipazzjoni pubblika rigward it-tfassil ta' ċerti pjani u programmi li għandhom x'jaqsmu mal-ambjent u li temenda d-Direttivi tal-Kunsill 85/337/KEE u 96/61/KEE rigward il-partecipazzjoni pubblika u l-aċċess għall-gustizzja (ĠUL 156, 25.6.2003, p. 17).

- (34) Sabiex jittiehed kont tal-iżviluppi tekniċi u internazzjonali, jenhtieg li s-setgħa li jiġu adottati atti f'konformità mal-Artikolu 290 tat-TFUE tiġi delegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-Anness I, kif ukoll il-Parti 2 tal-Anness III u l-Anness IV, biex jiġu adattati għall-iżviluppi fi hdan il-qafas tal-Konvenzjoni LRTAP u fir-rigward tal-emendar tal-Anness V biex jiġi adattat għall-progress tekniċu u xjentifiku u għal żviluppi fi hdan il-qafas tal-Konvenzjoni LRTAP. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, inkluż fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet<sup>(1)</sup>. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejjija ta' atti delegati.
- (35) Sabiex jiġu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' flessibiltajiet u programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja skont din id-Direttiva, jenhtieg li s-setgħat ta' implimentazzjoni jiġu konferiti fuq il-Kummissjoni. Dawn is-setgħat jenhtieg li jiġu eżerċitati skont ir-Regolament (KE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill<sup>(2)</sup>.
- (36) Jenhtieg li l-Istati Membri jistabbilixxu regoli dwar penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Jenhtieg li daww il-penali jkunu effikaci, proporzjonati u dissważivi.
- (37) Bil-ħsieb tan-natura u l-punt safejn il-modifiki li jenhtieg li jsiru għad-Direttiva 2001/81/KE jridu jkopru, jenhtieg li dik id-Direttiva tiġi mibdula sabiex jittejjbu ċ-ċertezza, iċ-ċarezza, u t-trasparenza legali u s-simplifikazzjoni legiŝlattiva. Sabiex tiġi żgurata l-kontinwità fit-titjib tal-kwalità tal-arja, jenhtieg li l-Istati Membri jikkonformaw mal-livelli massimi tal-emissjonijiet stabbiliti fid-Direttiva 2001/81/KE sakemm l-impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva jsiru applikabbli fl-2020.
- (38) Peress li l-objettiv ta' din id-Direttiva, jiġifieri li jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni għall-ambjent u għas-saħha tal-bnedmin, ma jistax jintlaħaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri, iżda minflok, minhabba n-natura transkonfinali tat-tniġġis tal-arja, jista' jintlaħaq aħjar fuq il-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-objettiv.
- (39) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni<sup>(3)</sup>, l-Istati Membri refghu r-responsabbiltà li jakkumpanjaw, f'każijiet ġustifikati, in-notifika tal-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom b'dokument wiehed jew iktar li jispjega(w) ir-relazzjoni bejn il-komponenti ta' direttiva u l-partijiet korrispondenti tal-istrumenti ta' traspożizzjoni nazzjonali. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-legiŝlatur jikkunsidra li t-trasmissjoni ta' dawn id-dokumenti għandha tkun ġustifikata,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

#### Artikolu 1

#### Objettivi u suġġett

1. Sabiex tersaq lejn il-ksib ta' livelli tal-kwalità tal-arja li ma jirriżultawx f'impatti negattivi sinifikanti fuq u riskji għas-saħha tal-bnedmin u l-ambjent, din id-Direttiva tistabbilixxi l-impenji tat-tnaqqis tal-emissjonijiet għall-emissjonijiet atmosferiċi antropoġeniċi ta' diossidu tal-kubrit (SO<sub>2</sub>), ossidi tan-nitroġenu (NO<sub>x</sub>), komposti organiċi volatili mhux metaniċi (NMVOC), ammonijaka (NH<sub>3</sub>) u partiċelli fini (PM<sub>2,5</sub>) tal-Istati Membri u tirrikjedi li jitfasslu, jiġu adottati u implimentati programmi nazzjonali ta' kontroll tat-tniġġis tal-arja u li jiġu sorveljati u rappurtati l-emissjonijiet għal daww l-inkwinanti u għall-inkwinantil-ohra msemmija fl-Anness I, kif ukoll l-impatti tagħhom.

<sup>(1)</sup> ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

<sup>(2)</sup> Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (GU L 55, 28.2.2011, p. 13).

<sup>(3)</sup> ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

2. Din id-Direttiva tikkontribwixxi wkoll biex jinkisbu:
  - (a) l-oġġettivi dwar il-kwalità tal-arja stabbiliti fil-legislazzjoni tal-Unjoni u progress lejn l-oġġettiv fit-tul tal-Unjoni li tilhaq livelli ta' kwalità tal-arja konformi mal-linji gwida dwar il-kwalità tal-arja ppubblikati mill-Organizzazzjoni Dinjija tas-Sahha;
  - (b) l-oġġettivi tal-Unjoni dwar il-bijodiversità u l-ekosistemi f'konformità mas-Seba' Programm ta' Azzjoni Ambjentali;
  - (c) it-tishih ta' sinerġiji bejn il-politika tal-Unjoni dwar il-kwalità tal-arja u politiki rilevanti oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari l-politiki tal-klima u l-enerġija.

#### Artikolu 2

### Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva għandha tapplika għal emissjonijiet tal-inkwinantimsemmija fl-Anness I mis-sorsi kollha li jinsabu fit-territorju tal-Istati Membri, fiż-żoni ekonomiċi esklużivi tagħhom u fiż-żoni tagħhom ta' kontroll tat-tniġġis.
2. Din id-Direttiva ma tkoprix l-emissjonijiet fil-Gżejjer Kanarji, id-dipartimenti Franciżi *extra-Ewropej*, il-Madejra u l-Azores.

#### Artikolu 3

### Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "emissjoni" tfisser ir-rilaxx ta' sustanza minn punt jew sors diffuż fl-atmosfera;
- (2) "emissjonijiet antropoġeniċi" tfisser l-emissjonijiet atmosferiċi ta' inkwinanti assoċjati mal-attivitajiet tal-bniedem;
- (3) "prekursuri tal-ożonu" tfisser ossidi tan-nitroġenu, komposti volatili organiċi mhux metaniċi, metan u monossidu tal-karbonju;
- (4) "oġġettivi ta' kwalità tal-arja" tfisser il-valuri ta' limitu, il-valuri mira u l-obbligi tal-koncentrazzjoni tal-espożizzjoni għall-kwalità tal-arja stabbiliti fid-Direttiva 2008/50/KE u d-Direttiva 2004/107/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(1)</sup>;
- (5) "diossidu tal-kubrit" jew "SO<sub>2</sub>" tfisser il-komposti kollha tal-kubrit espressi bħala diossidu tal-kubrit, inkluż it-trijossidu tal-kubrit (SO<sub>3</sub>), l-aċidu tal-kubrit (H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub>), u komposti ridotti tal-kubrit bħas-sulfur tal-idroġenu (H<sub>2</sub>S), merkaptani u sulfidi tad-dimetil;
- (6) "ossidi tan-nitroġenu" jew "NO<sub>x</sub>" tfisser monossidu tan-nitroġenu u diossidu tan-nitroġenu, espressi bħala diossidu tan-nitroġenu;
- (7) "komposti organiċi volatili mhux metaniċi" jew "NMVOC" tfisser il-komposti organiċi kollha, għajr il-metan, li huma kapaci jipproduċu ossidanti fotokimiċi permezz ta' reazzjoni ma' ossidi tan-nitroġenu fil-preżenza tad-dawl tax-xemx;
- (8) "particelli fini" jew "PM<sub>2,5</sub>" tfisser partikoli b'dijametru ajrudinamiku daqs jew anqas minn 2,5 mikrometri (µm);
- (9) "karbonju iswed" jew "BC" tfisser particeċli karbonjużi li jassorbu d-dawl;
- (10) "impenn nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet" tfisser l-obbligu tal-Istati Membri fit-tnaqqis ta' emissjonijiet ta' sustanza; tispeċifika it-tnaqqis ta' emissjonijiet li bħala minimu għandu jintlahaq fis-sena kalendarja mira' bħala perċentwal tat-total ta' emissjonijiet rilaxxati matul is-sena bażi (2005);

<sup>(1)</sup> Id-Direttiva 2004/107/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Diċembru 2004 dwar l-arseniku, il-kadmju, il-merkurju, in-nikel u l-idrokarboni aromatiċi poliċikliċi fl-arja ambjentali (ĠU L 23, 26.1.2005, p. 3).

- (11) “ċiklu tal-inżul u tat-tluq” tfisser iċ-ċiklu li jinkludi l-mument li l-ajruplan jidhol minn u johroġ għal fuq ir-runway, il-girja għat-tluq, x'hin jinqata' mill-art, x'hin javvicina r-runway, l-inżul u l-attivitajiet l-oħra kollha tal-ajruplan li jsehħu f'altitudni ta' inqas minn 3 000 pied;
- (12) “traffiku marittimu internazzjonali” tfisser vjaġġi fuq il-baħar jew f'ilmijiet kostali ta' bastimenti tal-bnadar kollha, għajr bastimenti tas-sajd, li jitilqu mit-territorju ta' pajjiż wiehed u li jaslu fit-territorju ta' pajjiż ieħor;
- (13) “zona ta' kontroll tat-tniġġis” tfisser zona tal-baħar li tinsab mhux aktar minn 200 mil nawtiku bogħod mil-linji ta' referenza li minnhom titkejjel il-wisa' tal-baħar territorjali, stabbilita minn Stat Membru għall-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġis minn bastimenti skont ir-regoli u l-istandards internazzjonali applikabbli;
- (14) “Leġislazzjoni tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors” tfisser leġislazzjoni tal-Unjoni bil-ghan li jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' inkwinantital-arja koperti minn din id-Direttiva billi jittiehdu miżuri ta' mitigazzjoni fis-sors.

#### Artikolu 4

### Impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet

1. Bħala minimu, l-Istati Membri għandhom jillimitaw l-emissjonijiet antropoġeniċi annwali tagħhom ta' diossidu tal-kubrit, ta' ossidi tan-nitroġenu, komposti organiċi volatili mhux metaniċi, ammonijaka, u partiċelli fini b'konformità mal-impenji nazzjonali għat-tnaqqis ta' emissjonijiet applikabbli mill-2020 sal-2029 u mill-2030 'il quddiem, kif stabbilit fl-Anness II.

2. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa bil-ghan li jillimitaw l-emissjonijiet antropoġeniċi tal-2025 tagħhom ta' diossidu tal-kubrit, ossidi tan-nitroġenu, komposti organiċi volatili mhux metaniċi, ammonijaka u partiċelli fini. Il-livelli indikattivi ta' dawk l-emissjonijiet għandhom jiġu determinati permezz ta' perkors ta' tnaqqis lineari stabbilit bejn il-livelli tal-emissjonijiet tagħhom definiti mill-impenji għat-tnaqqis tal-emissjonijiet għall-2020 u l-livelli ta' emissjonijiet definiti mill-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet għall-2030.

L-Istati Membri jistgħu jsegwu perkors ta' tnaqqis mhux lineari jekk dan ikun ekonomikament jew teknikament aktar effiċjenti, u sakemm mill-2025 dan jingħaqad progressivament mal-perkors ta' tnaqqis lineari u sakemm ma jaffettwa ebda impenn ta' tnaqqis ta' emissjoni għall-2030. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu dak il-perkors ta' tnaqqis lineari u r-raġunijiet għaliex ikunu qed isegwuh fil-programmi nazzjonali ta' kontroll tat-tniġġis tal-arja li għandhom jiġu ppreżentati lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 10(1).

Fejn l-emissjonijiet għall-2025 ma jistgħux jiġu limitati f'konformità mal-perkors tat-tnaqqis determinat, l-Istati Membri għandhom jispjegaw ir-raġunijiet għal dik id-devjazzjoni kif ukoll il-miżuri li jwasslu lill-Istati Membri lura fuq il-perkors tagħhom fir-rapporti tal-inventarju informattivi sussegwenti tagħhom li għandhom jiġu pprovduti lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 10(2).

3. L-emissjonijiet li ġejjin mhumiex meqjusa għall-fini ta' konformità mal-paragrafi 1 u 2:

- (a) emissjonijiet mill-ajruplani lil hinn miċ-ċiklu ta' nżul u tluq;
- (b) emissjonijiet mit-traffiku marittimu nazzjonali lejn u mit-territorji msemmija fl-Artikolu 2(2);
- (c) emissjonijiet minn traffiku marittimu internazzjonali;
- (d) emissjonijiet ta' ossidi tan-nitroġenu u komposti organiċi volatili mhux metaniċi minn attivitajiet li jaqgħu taħt in-Nomenklatura 2014 għar-Rappurtar (NFR) kif previst mill-kategoriji 3B (ġestjoni ta' demel) u 3D (ħamriji agricoli) tal-Konvenzjoni LRTAP.

#### Artikolu 5

### Flessibilitajiet

1. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu, f'konformità mal-Parti 4 tal-Anness IV, inventarji nazzjonali annwali aġġustati tal-emissjonijiet għal diossidu tal-kubrit, ossidi tan-nitroġenu, komposti organiċi volatili mhux metaniċi, ammonijaka u partiċelli fini, meta n-nuqqas ta' konformità mal-impenji nazzjonali tagħhom għat-tnaqqis ta' emissjonijiet jirriżulta mill-applikazzjoni ta' metodi ta' inventarji tal-emissjonijiet imtejba aġġornati skont l-għarfien xjentifiku.

Ghall-fini tad-determinazzjoni ta' jekk il-kondizzjonijiet rilevanti stabbiliti fil-Parti 4 tal-Anness IV humiex sodisfatti, l-impenji ghat-tnaqqis tal-emissjonijiet ghas-snin 2020 sa 2029 ghandhom jiġu kkunsidrati li ġew stabbiliti fl-4 ta' Mejju 2012.

Mill-2025 il-kondizzjonijiet addizzjonali li ġejjin ghandhom japplikaw ghall-aġġustamenti fil-każ li jkun hemm fatturi ta' emissjonijietli jkunu differenti b'mod sinifikanti minn kategoriji ta' sorsi speċifiċi meta mqabbla ma' dawk li kienu mistennija bhala riżultat tal-implimentazzjoni ta' norma jew standard partikolari skont il-legislazzjoni tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors, skont il-punti 1(d)(ii) u (iii) tal-Parti 4 tal-Anness IV:

- (a) l-Istat Membru ikkonċernat, wara li jkun qies is-sejbiet tal-programmi nazzjonali ta' spezzjoni u infurzar li jissorveljaw l-effettività tal-legislazzjoni tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors, juri li l-fatturi differenti b'mod sinifikanti ma jirriżultawx mill-implimentazzjoni taghha fil-pajjiż jew l-infurzar ta' dik il-legislazzjoni;
- (b) l-Istat Membru kkonċernat ikun informa lill-Kummissjoni bid-differenza sinifikanti fil-fatturi ta' emissjoni li, skont l-Artikolu 11(2), ghandha tinvestiga l-htieġa ghal azzjoni ulterjuri.

2. Jekk f'sena partikolari Stat Membru, minhabba xitwa eċċezzjonalment kiesha jew sajj eċċezzjonalment niexef, ma jkunx jista' jkun konformi mal-impenji tiegħu ghat-tnaqqis tal-emissjonijiet, huwa jista' jikkonforma ma' dawk l-impenji billi jiehu medja tal-emissjonijiet annwali nazzjonali tiegħu ghas-sena inkwistjoni u s-sena ta' qabel dik is-sena u s-sena ta' wara, sakemm din il-medja ma taqbiżx il-livell ta' emissjonijiet annwali nazzjonali determinat mill-impenn tal-Istat Membru.

3. Jekk f'sena partikolari Stat Membru, li ghalih impenn ta' tnaqqis wiehed jew aktar stabbiliti fl-Anness II huma stabbiliti fl-livell aktar strett mit-tnaqqis kosteffikaċi identifikat fit-TSAP 16, ma jstax jikkonforma mal-impenn ta' tnaqqis ta' emissjonijiet rilevanti wara li jkun implimenta l-miżuri kosteffikaċi kollha, għandu jitqies li qed jikkonforma ma dak l-impenn ghat-tnaqqis ta' emissjonijiet rilevanti ghal massimu ta' hames snin, sakemm għal kull waħda minn dawk is-snin jikkumpensa għal dak in-nuqqas ta' konformità permezz ta' tnaqqis ekwivalenti tal-emissjonijiet ta' inkwinantiehor imsemmi fl-Anness II.

4. Stat Membru għandu jitqies li jikkonforma mal-obbligi tiegħu skont l-Artikolu 4 għal massimu ta' tliet snin, meta n-nuqqas ta' konformità mal-impenji tiegħu ghat-tnaqqis tal-emissjonijiet ghas-sustanzi li jniġġsu rilevanti jirriżulta minn interruzzjoni jew telf ta' kapacità għal għarrieda u eċċezzjonalment fis-sistema tal-provvista jew produzzjoni tal-enerġija u/jew tat-tishin, li ma setax jiġi raġonevolment previst, u sakemm jintlahqu l-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) l-Istat Membru ikkonċernat ikun wera li jkunu saru l-isforzi kollha raġonevoli, inkluż l-implimentazzjoni ta' miżuri u politiki ġodda, biex tiġi żgurata l-konformità, u li jkunu ser jibqgħu jsiru biex il-perijodu ta' nuqqas ta' konformità jinżamm qasir kemm jista' jkun; u
- (b) l-Istat Membru ikkonċernat ikun wera li l-implimentazzjoni ta' miżuri u politiki addizzjonali ma' dawk imsemmija fil-punt (a) twassal għal spejjeż sproporzjonati, li jqiegħdu sostanzjalment f'periklu s-sigurtà tal-enerġija nazzjonali, jew johlqu riskju sostanzjali ta' faqar enerġetiku għal parti sinifikanti tal-popolazzjoni.

5. L-Istati Membri li bihsiebhom japplikaw il-paragrafu 1, 2, 3 jew 4 ghandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar dan sal-15 ta' Frar tas-sena ta' rappurtar konċernata. Dik l-informazzjoni għandha tinkludi l-inkwinanti u l-oqsma kkonċernati u, fejn disponibbli, il-kobor tal-impatti fuq l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet.

6. Il-Kummissjoni, bl-assistenza tal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent, għandha teżamina u tevalwa jekk l-użu ta' kwalunkwe flessibilità għal sena partikolari jissodisfax il-kondizzjonijiet rilevanti stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u fil-Parti 4 tal-Anness IV, jew fil-paragrafi 2, 3 jew 4 ta' dan l-Artikolu, fejn applikabbli.

Fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li l-użu ta' flessibilità mogħtija ma jkunx f'konformità mal-kondizzjonijiet rilevanti stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u fil-Parti 4 tal-Anness IV, jew fil-paragrafi 2, 3 jew 4 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tadotta deċiżjoni fi żmien disa' xhur mid-data tal-wasla tar-rapport rilevanti msemmi fl-Artikolu 8(4), li tinforma lill-Istat Membru kkonċernat li l-użu ta' dik il-flessibilità ma jstax jiġi aċċettat u tiddikjara r-raġunijiet għal dak ir-rifjut. Fejn il-Kummissjoni ma tqajjem ebda oġġezzjoni fi żmien disa' xhur mid-data tal-wasla tar-rapport rilevanti msemmi fl-Artikolu 8(4), l-Istat Membru kkonċernat għandu jqis l-użu ta' dik il-flessibilità bhala valida u aċċettata għal dik is-sena.

7. Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni li jispeċifikaw ir-regoli dettaljati għall-użu tal-flessibilitajiet imsemmijin fil-paragrafi 1, 2, 3 u 4 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni ghandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 17.



8. Il-Kummissjoni, meta teżercita s-setgħat tagħha skont il-paragrafi 6 u 7, għandha tqis id-dokumenti ta' gwida rilevanti żviluppata skont il-Konvenzjoni LRTAP.

#### Artikolu 6

### Programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja

1. L-Istati Membri għandhom ifasslu, jadottaw u jimplimentaw il-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja rispettivi tagħhom f'konformità mal-Parti 1 tal-Anness III sabiex jillimitaw l-emissjonijiet antropoġeniċi annwali tagħhom f'konformità mal-Artikolu 4, u biex jikkontribwixxu għall-ksib tal-oġġettivi ta' din id-Direttiva skont l-Artikolu 1(1).

2. Fit-tfassil, l-adozzjoni u l-implimentazzjoni tal-programm imsemmi fil-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom:

- (a) jivvalutaw sa liema punt is-sorsi nazzjonali ta' emissjonijiet x'aktarx li jkollhom impatt fuq il-kwalità tal-arja fit-territorji tagħhom u fl-Istati Membri ġirien tagħhom bl-użu, fejn adatt, tad-data u l-metodoloġiji żviluppata bhala parti mill-Programm Ewropew għall-Monitoraġġ u l-Evalwazzjoni (EMEP) skont il-Protokoll għall-Konvenzjoni LRTAP dwar il-finanzjament fit-tul tal-programm ta' kooperazzjoni għall-monitoraġġ u l-evalwazzjoni tat-trasmissjoni fuq medda twila ta' inkwinanti tal-arja fl-Ewropa;
- (b) iqisu l-htieġa li jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' inkwinanti tal-arja sabiex tintlahaq il-konformità mal-oġġettivi relatati mal-kwalità tal-arja fit-territorji tagħhom u, fejn adatt, fl-Istati Membri ġirien;
- (c) jagħtu prijorità lil miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-karbonju iswed meta jiehdu miżuri biex jinkisbu l-impenji nazzjonali tagħhom għat-tnaqqis ta' emissjonijiet għall-partiċelli fini;
- (d) jiżguraw koerenza ma' pjaniġiet u programmi rilevanti oħrajn stabbiliti bis-sahħa ta' rekwiżiti stabbiliti fil-legislazzjoni nazzjonali jew tal-Unjoni.

Bil-ħsieb li jikkonformaw mal-impenji nazzjonali rilevanti għat-tnaqqis tal-emissjonijiet, l-Istati Membri għandhom jinkludu fil-programmi nazzjonali tagħhom għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja l-miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet stabbiliti bhala obbligatorji fil-Parti 2 tal-Anness III u jistgħu jinkludu f'dawk il-programmi l-miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet stabbiliti bhala fakultattivi fil-Parti 2 tal-Anness III jew miżuri li jkollhom effett ta' mitigazzjoni ekwivalenti.

3. L-Istati Membri għandhom jaġġornaw il-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja tagħhom tal-anqas kull erba' snin.

4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3, il-politiki u l-miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet li jinsabu fil-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja għandhom jiġu aġġornati fi żmien 18-il xahar mill-preżentazzjoni tal-aħħar inventarju nazzjonali tal-emissjonijiet jew projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet jekk, skont id-data ppreżentata, l-obbligi stabbiliti fl-Artikolu 4 ma jitharsux jew ikun hemm riskju ta' nuqqas ta' konformità.

5. L-Istati Membri għandhom jikkonsultaw lill-pubbliku, f'konformità mad-Direttiva 2003/35/KE, u lill-awtoritajiet kompetenti li, minħabba r-responsabbiltajiet ambjentali speċifiċi tagħhom fil-qasam tat-tniġġis, il-kwalità u l-ġestjoni tal-arja fil-livelli kollha, x'aktarx li jiġu milquta mill-implimentazzjoni tal-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja, dwar l-abbozzi tal-programmi nazzjonali tagħhom ta' kontroll tat-tniġġis tal-arja u kwalunkwe aġġornament sinifikanti qabel il-finalizzazzjoni ta' dawk il-programmi.

6. Fejn adatt, għandhom isiru konsultazzjonijiet transkonfinali.

7. Il-Kummissjoni għandha tiffaċilita l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja, fejn adatt, permezz ta' skambju ta' Prattiki tajba.

8. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 16 sabiex temenda din id-Direttiva fir-rigward tal-adattament tal-Parti 2 tal-Anness III għall-iżviluppi, inkluż progress tekniku, fi hdan il-qafas tal-Konvenzjoni LRTAP.

9. Il-Kummissjoni tista' tistabbilixxi gwida dwar l-elaborazzjoni u l-implimentazzjoni ta' programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja.

10. Il-Kummissjoni għandha tispeċifika wkoll permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-format tal-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 17.

#### Artikolu 7

### Appoġġ finanzjarju

Il-Kummissjoni għandha taqmel hilita biex tiffacilita l-aċċess għal fondi eżistenti tal-Unjoni, f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali li jirregolaw dawk il-fondi, sabiex tappoġġa l-miżuri li għandhom jittiehdu bil-hsieb li jkun hemm konformità mal-oġġettivi ta' din id-Direttiva.

Dawk il-fondi tal-Unjoni jinkludu l-finanzjament disponibbli attwali u futur skont, fost oħrajn:

- (a) il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni;
- (b) il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej, inkluż il-finanzjament rilevanti fil-qafas tal-politika agrikola komuni;
- (c) strumenti għall-finanzjament ta' azzjoni għall-ambjent u l-klima bħall-programm LIFE.

Il-Kummissjoni għandha tevalwa l-possibbiltà li jinholoq punt ta' kuntatt waħdieni, fejn kwalunkwe parti interessata tkun tista' tivverifika faċilment id-disponibbiltà ta' fondi tal-Unjoni, u l-proċeduri ta' aċċess relatati, għal proġetti li jindirizzaw tħassib dwar it-tniġġis tal-arja.

#### Artikolu 8

### Inventarji u projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet, u rapporti tal-inventarju informativi

1. L-Istati Membri għandhom jippreparaw u jaġġornaw kull sena l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet għall-inkwinanti stabbiliti fit-Tabella A tal-Anness I, f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fiha.

L-Istati Membri jistgħu jhejju u jaġġornaw ta' kull sena l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet għall-inkwinanti stabbiliti fit-Tabella B tal-Anness I, f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fiha.

2. L-Istati Membri għandhom ihejju u jaġġornaw kull erba' snin inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet spazjalment diżaggregati u inventarji ta' sorsi lokalizzati kbar u, kull sentejn, projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet ta' inkwinanti stabbiliti fit-Tabella C tal-Anness I, f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fiha.

3. L-Istati Membri għandhom ifasslu rapport tal-inventarju informativ li għandu jakkompanja l-inventarji u l-projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Tabella D tal-Anness I.

4. L-Istati Membri li jagħzlu flessibbiltà skont l-Artikolu 5 għandhom jinkludu l-informazzjoni li turi li l-użu ta' dik il-flessibbiltà jissodisfa l-kondizzjonijiet rilevanti stabbiliti fl-Artikolu 5(1) u fil-Parti 4 tal-Anness IV jew fl-Artikolu 5(2), (3) jew (4) fejn applikabbli, fir-rapport tal-inventarju informativ tas-sena konċernata.

5. L-Istati Membri għandhom ihejju u jaġġornaw l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet, (inkluż jekk ikun adatt l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet aġġustati), il-proġettazzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet, inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet spazjalment diżaggregati, inventarji ta' sorsi lokalizzati kbar u r-rapporti tal-inventarju informativi li jakkompanjawhom f'konformità mal-Anness IV.

6. Il-Kummissjoni, bl-assistenza tal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent, għandha ta' kull sena thejji u tagġorna inventarji tal-emissjonijiet fl-Unjoni kollhau rapport tal-inventarju informattiv kif ukoll kull sentejn, projezzjonijiet tal-emissjonijiet fl-Unjoni kollha u, kull erba' snin, inventarji tal-Unjoni kollha tal-emissjonijiet spazjalment diżaggregati, għall-inkwinanti kollha msemmija fl-Anness I, fuq il-bażi tal-informazzjoni msemmija fil-paragrafi 1, 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

7. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati b'konformità mal-Artikolu 16 sabiex temenda din id-Direttiva fir-rigward tal-adattament tal-Anness I u l-Anness IV għall-iżviluppi, inkluż progress tekniku u xjentifiku, fi hdan il-qafas tal-Konvenzjoni LRTAP.

#### Artikolu 9

### Monitoraġġ tal-impatti tat-tniġġis tal-arja

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-monitoraġġ ta' impatti negattivi tat-tniġġis tal-arja fuq l-ekosistemi abbażi ta' netwerk ta' siti ta' monitoraġġ li jkun jirrappreżenta t-tipi ta' ekosistemi tagħhom tal-ilma helu, il-habitati naturali u seminaturali u l-foresti, filwaqt li jiehdu approċċ kosteffikaċi u bbażat fuq ir-riskji.

Għal dak l-ghan, l-Istati Membri għandhom jikkoordinaw ma' programmi ta' monitoraġġ ohra stabbiliti skont il-leġislazzjoni tal-Unjoni inkluż id-Direttiva 2008/50/KE, id-Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(1)</sup> u d-Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE <sup>(2)</sup> u, jekk adatt, il-Konvenzjoni LRTAP u, fejn adatt, jużaw data miġbura taht daww il-programmi.

Sabiex jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' dan l-Artikolu, l-Istati Membri jistgħu jużaw l-indikaturi fakultattivi ta' monitoraġġ elenkati fl-Anness V.

2. Il-metodoloġiji stabbiliti fil-Konvenzjoni LRTAP u l-Manwali tagħha għall-Programmi Internazzjonali ta' Kooperazzjoni jistgħu jintużaw meta tingabar u tiġi rrapportata l-informazzjoni elenkata fl-Anness V.

3. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati b'konformità mal-Artikolu 16 sabiex temenda din id-Direttiva fir-rigward tal-adattament tal-Anness V għall-progress tekniku u xjentifiku u għall-iżviluppi fi hdan il-qafas tal-Konvenzjoni LRTAP.

#### Artikolu 10

### Rappurtar mill-Istati Membri

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-ewwel programm nazzjonali tagħhom għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja lill-Kummissjoni sal-1 ta' April 2019.

Meta programm nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja jiġi aġġornat skont l-Artikolu 6(4), l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovdi l-programm aġġornat lill-Kummissjoni fi żmien xahrejn.

Il-Kummissjoni għandha teżamina l-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja u l-aġġornamenti tagħhom fid-dawl tar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 4(2) u l-Artikolu 6.

2. L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-inventarji u l-projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet, l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet spazjalment diżaggregati, l-inventarji ta' sorsi lokalizzati kbar u r-rapporti tal-inventarju informativi tagħhom imsemmija fl-Artikolu 8(1), (2) u (3) u, fejn rilevanti, fl-Artikolu 8 (4), lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent f'konformità mad-dati tar-rappurtar stabbiliti fl-Anness I.

Dan ir-rappurtar għandu jkun konsistenti mar-rappurtar lis-Segretarjat tal-Konvenzjoni LRTAP.

<sup>(1)</sup> Id-Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2000 li tistabilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma (ĠU L 327, 22.12.2000, p. 1).

<sup>(2)</sup> Id-Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 dwar il-konservazzjoni tal-habitat naturali u tal-fawna u l-flora selvaġġa (ĠU L 206, 22.7.1992, p. 7).

3. Il-Kummissjoni, assistita mill-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent, u f'konsultazzjoni mal-Istati Membri kkonċernati, għandha tirrieżamina d-data dwar l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet fl-ewwel sena ta' rappurtar u regolarment wara dan. Dak ir-rieżami għandu jinvolti dan li ġej:

- (a) kontrolli li jivverifikaw it-trasparenza, il-preċiżjoni, il-konsistenza, il-komparabbiltà u l-kompletezza tal-informazzjoni ppreżentata;
- (b) kontrolli biex jiġu identifikati każijiet fejn id-data tal-inventarju tithejja b'mod li mhuwiex konsistenti mar-rekwiżiti stabbiliti skont il-liġi internazzjonali, b'mod partikolari skont il-Konvenzjoni LRTAP;
- (c) fejn adatt, il-kalkolu tal-korrezzjonijiet tekniċi meħtieġa li jirriżultaw, f'konsultazzjoni mal-Istat Membru kkonċernat.

Fejn l-Istat Membru kkonċernat u l-Kummissjoni ma jkunux jistgħu jilhqg qbil dwar il-htieġa jew dwar il-kontenut tal-korrezzjonijiet tekniċi skont il-punt (c), il-Kummissjoni għandha tadotta deċiżjoni li tistabbilixxi l-korrezzjonijiet tekniċi li għandhom jiġu applikati mill-Istat Membru kkonċernat.

4. L-Istati Membri għandhom jirrappurtaw l-informazzjoni li ġejja msemmija fl-Artikolu 9 lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent:

- (a) sal-1 ta' Lulju 2018 u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, il-post fejn jinsabu s-siti tal-monitoraġġ u l-indikaturi assoċjati li jintuzaw għall-monitoraġġ tal-impatti tat-tniġġis tal-arja; u
- (b) sal-1 ta' Lulju 2019 u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, id-data ta' monitoraġġ imsemmija fl-Artikolu 9.

#### Artikolu 11

### Rapporti mill-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni għandha, sal-1 ta' April 2020 u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-progress li jkun sar fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, inkluż valutazzjoni tal-kontribut tagħha għall-ksib tal-oġġettivi msemmija fl-Artikolu 1, inkluż:

- (a) progress lejn:
  - (i) il-livelli ta' emissjonijiet indikattivi u l-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4 u, fejn applikabbli, ir-raġunijiet għal kwalunkwe nuqqas ta' ksib;
  - (ii) il-livelli ta' kwalità tal-arja fl-ambjent f'konformità mal-linji gwida dwar il-kwalità tal-arja ppubblikati mill-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħha;
  - (iii) l-oġġettivi tal-Unjoni dwar il-bijodiversità u l-ekosistemi f'konformità mas-7 Programm ta' Azzjoni Ambjentali;
- (b) l-identifikazzjoni ta' miżuri ulterjuri meħtieġa fil-livell tal-Unjoni u tal-Istati Membri biex jinkisbu l-oġġettivi msemmija fil-punt (a);
- (c) l-użu ta' fondi tal-Unjoni biex jiġu appoġġati l-miżuri meħuda bil-hsieb li jkun hemm konformità mal-oġġettivi ta' din id-Direttiva;
- (d) ir-riżultati tal-eżami tal-Kummissjoni tal-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja u l-aġġornamenti tagħhom skont it-tielet subparagrafu tal-Artikolu 10(1);
- (e) evalwazzjoni tal-impatti fuq is-saħha, dawk ambjentali u soċjoekonomiċi ta' din id-Direttiva.

2. Fejn ir-rapport jindika li n-nuqqas ta' ksib tal-livelli indikattivi ta' emissjonijiet u impenji ta' tnaqqis ta' emissjonijiet imsemmijin fl-Artikolu 4 jista' jkun riżultat ta' leġislazzjoni ineffettiva tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors, inkluż l-implimentazzjoni tagħha fil-livell tal-Istati Membri, il-Kummissjoni għandha, fejn adatt, tinvestiga l-htieġa għal azzjoni ulterjuri filwaqt li tikkunsidra wkoll l-impatti settorjali tal-implimentazzjoni. Fejn adatt, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti leġislattivi, inkluż leġislazzjoni ġdida dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors, sabiex tiġi żgurata l-konformità mal-impenji ta' din id-Direttiva.

*Artikolu 12***Forum Ewropew dwar l-Arja Nadifa**

Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi Forum Ewropew dwar l-Arja Nadifa biex jinghata kontribut għall-gwida u tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni koordinata tal-leġislazzjoni u l-politiki tal-Unjoni relatati mat-titjib tal-kwalità tal-arja, li jlaqqa' l-partijiet interessati kollha inkluż l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri fil-livelli rilevanti kollha, il-Kummissjoni, l-industrija, is-soċjetà ċivili u l-komunità xjentifika f'intervalli regolari. Fil-Forum Ewropew dwar l-Arja Nadifa għandu jsir skambju tal-esperjenza u l-prattiki tajba, inkluż dwar it-tnaqqis tal-emissjonijiet mit-tishin domestiku u t-trasport bit-triq, li jistgħu jinfurmaw u jsahhu l-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja u l-implimentazzjoni tagħhom.

*Artikolu 13***Revizjoni**

1. Fuq il-bażi tar-rapporti msemmija fl-Artikolu 11(1), il-Kummissjoni għandha tirrevedi din id-Direttiva sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2025 bil-hsieb li jiġi ssalvagwardjat il-progress lejn il-ksib tal-oġġettivi msemmija fl-Artikolu 1(2), b'mod partikolari billi jitqies il-progress xjentifiku u tekniku u l-implimentazzjoni tal-politiki tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija.

Jekk ikun adatt, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti leġislattivi għal impenji dwar it-tnaqqis fl-emissjonijiet għall-perijodu wara l-2030.

2. Fir-rigward tal-ammonijaka, il-Kummissjoni, fir-revizjoni tagħha, għandha tevalwa b'mod partikolari:

- (a) l-evidenza xjentifika l-aktar reċenti;
- (b) aġġornamenti tad-Dokument ta' Gwida tal-UNECE dwar il-Prevenzjoni u t-Tnaqqis ta' Emissjonijiet tal-Ammonijaka minn Sorsi Agrikoli tal-2014 (id- "Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka") <sup>(1)</sup>, il-Kodiċi Qafas tal-UNECE għall-Prattika Agrikola Tajba għat-Tnaqqis ta' Emissjonijiet tal-Ammonijaka <sup>(2)</sup>, kif riveduti l-aħħar fl-2014;
- (c) aġġornamenti tal-Ahjar Metodi Tekniċi Disponibbli kif iddefiniti fil-punt (10) fl-Artikolu 3(10) tad-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(3)</sup>;
- (d) miżuri agroambjentali fil-qafas tal-politika agrikola komuni.

3. Fuq il-bażi tal-emissjonijiet nazzjonali rappurtati tal-merkurju l-Kummissjoni għandha tivvaluta l-impatt tagħhom fuq il-ksib tal-oġġettivi stabbiliti fl-Artikolu 1(2) u għandha tikkunsidra miżuri biex jitnaqqsu dawk l-emissjonijiet, u jekk adatt, tippreżenta proposta leġislattiva.

*Artikolu 14***Aċċess għall-informazzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom, b'konformità mad-Direttiva 2003/4/KE, jiżguraw it-tixrid attiv u sistematiku fost il-pubbliku tal-informazzjoni li ġejja billi tippubblikaha fuq sit web li jista' jiġi aċċessat mill-pubbliku:

- (a) il-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja u kwalunkwe aġġornamenti;
- (b) l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet, (inkluż, fejn applikabbli, l-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet aġġustati), il-projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet, r-rapporti tal-inventarju informattivi u rapporti u informazzjoni addizzjonali pprovduti lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 10.

<sup>(1)</sup> Id-Deciżjoni 2012/11, ECE/EB/AIR/113/Add. 1.

<sup>(2)</sup> Id-Deciżjoni ECE/EB.AIR/127, paragrafu 36e.

<sup>(3)</sup> Id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar l-emissjonijiet industrijali (il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġġis) (GUL 334, 17.12.2010, p. 17).

2. Il-Kummissjoni, f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 1367/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill<sup>(1)</sup>, għandha tiżgura t-tixrid attiv u sistematiku fost il-pubbliku ta' inventarji u projezzjonijiet tal-emissjonijiet fl-Unjoni kollha, kif ukoll rapporti tal-inventarju informattivi fuq sit web li jista' jiġi aċċessat mill-pubbliku.
3. Il-Kummissjoni għandha tippubblika fuq is-sit web tagħha:
  - (a) is-suppożizzjonijiet sottostanti kkunsidrati għal kull Stat Membru għad-definizzjoni tal-potenzjal ta' tnaqqis ta' emissjonijiet nazzjonali tagħhom użat għat-thejija ta' TSAP 16;
  - (b) il-lista ta' leġislazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar il-kontroll tat-tniġġis tal-arja fuq il-bażi tas-sors; u
  - (c) ir-riżultati tal-eżami msemmi fit-tielet subparagrafu tal-Artikolu 10(1).

#### Artikolu 15

### **Kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u koordinazzjoni fi hdan organizzazzjonijiet internazzjonali**

L-Unjoni u l-Istati Membri għandhom, kif adatt, ifittxu li, minghajr preġudizzju għall-Artikolu 218 tat-TFUE, ikun hemm kooperazzjoni bilaterali u multilaterali ma' pajjiżi terzi u koordinazzjoni fi hdan organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti bhall-Programm tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ambjent (UNEP), l-UNECE, l-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Agricoltura tan-Nazzjonijiet Uniti (FAO), l-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI) u l-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (ICAO), inkluż permezz tal-iskambju ta' informazzjoni dwar ir-riċerka u l-iżvilupp tekniku u xjentifiku, bl-għan li tittejjeb il-bażi għall-iffaċilitar tat-tnaqqis tal-emissjonijiet.

#### Artikolu 16

### **Eżerċizzju tad-delega**

1. Il-Kummissjoni qed tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati bil-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa li jiġu adottati atti delegati msemmija fl-Artikoli 6(8), 8(7) u 9(3) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perijodu ta' hames snin mill-31 ta' Dicembru 2016. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport fir-rigward tad-delega ta' setgħa mhux iktar tard minn disa' xhur qabel it-tmiem tal-perijodu ta' hames snin. Id-delega ta' setgħa għandha tiġi estiża awtomatikament għal perijodi ta' żmien identiċi, sakemm il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill ma joġġezzjonawx għal tali estensjoni mhux iktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perijodu.
3. Id-delega ta' setgħa msemmija fl-Artikoli 6(8), 8(7) u 9(3) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe hin mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deciżjoni ta' revoka għandha ttemm id-delega ta' setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Hija għandha tidhol fis-sehħ l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea jew f'data aktar tard speċifikata fiha. Hija ma għandhiex taffettwa l-validità tal-atti delegati li jkunu diġà fis-sehħ.
4. Qabel ma' tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti innominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet.<sup>(2)</sup>
5. Malli tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikoli 6(8), 8(7) u 9(3) għandu jidhol fis-sehħ biss jekk ma tiġi espressa ebda oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien perijodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perijodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn informaw lill-Kummissjoni li mhumiex ser joġġezzjonaw. Dak il-perijodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

<sup>(1)</sup> Ir-Regolament (KE) Nru 1367/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Settembru 2006 dwar l-applikazzjoni għall-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Komunità tad-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni ta' Aarhus dwar l-Aċċess għall-Informazzjoni, il-Partecipazzjoni tal-Pubbliku fit-Tehid ta' Deciżjonijiet u l-Aċċess għall-Ġustizzja fi Kwistjonijiet Ambjentali (ĠU L 264, 25.9.2006, p. 13).

<sup>(2)</sup> ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

*Artikolu 17***Proċedura ta' Kunitat**

1. Il-Kummissjoni għandu jassistiha l-Kunitat dwar il-Kwalità tal-Arja fl-Ambjent stabbilit bl-Artikolu 29 tad-Direttiva 2008/50/KE. Dak il-kunitat għandu jkun kunitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Fejn il-Kunitat ma jagħti ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz ta' att ta' implimentazzjoni u għandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

*Artikolu 18***Pieni**

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-pieni applikabbli għal ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li daww il-pieni jiġu implimentati. Il-pieni previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.

*Artikolu 19***Emenda għad-Direttiva 2003/35/KE**

Fl-Anness I tad-Direttiva 2003/35/KE, għandu jiżdied il-punt li ġej:

“(g) L-Artikolu 6(1) tad-Direttiva (UE) 2016/2284 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2016 dwar it-tnaqqis tal-emissjonijiet nazzjonali ta' ċerti inkwinanti atmosferiċi, li temenda d-Direttiva 2003/35/KE u li tassar id-Direttiva 2001/81/KE (\*).

(\*) ĠU L 344, 17.12.2016, p. 1”.

*Artikolu 20***Traspożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex ikun hemm konformità ma' din id-Direttiva sal-1 ta' Lulju 2018.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex ikunu f'konformità mal-Artikolu 10(2) sal-15 ta' Frar 2017.

L-Istati Membri għandhom minnufih jgħarrfu lill-Kummissjoni f'dak ir-rigward.

Meta l-Istati Membri jadottaw daww il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn referenza bħal din meta jiġu ppubblikati uffiċjalment. Il-metodi li bihom issir tali referenza għandha tkun stabbilita mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-testi tal-miżuri ewlenin tal-liġi nazzjonali li huma jaddottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

*Artikolu 21***Thassir u dispożizzjonijiet transizzjonali**

1. Id-Direttiva 2001/81/KE hija mhassra b'effett mill-1 ta' Lulju 2018.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu:

(a) l-Artikoli 1 u 4 ta' u l-Anness I għad-Direttiva 2001/81/KE għandhom jibqgħu japplikaw sal-31 ta' Diċembru 2019;

(b) l-Artikoli 7 u 8 ta' u l-Anness III għad-Direttiva 2001/81/KE għandhom jiġihassru fil-31 ta' Diċembru 2016.

Ir-referenzi għad-Direttiva mhassra għandhom jinftiehemu bhala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw skont it-tabella ta' korrelazzjoni stabbilita fl-Anness VI.

2. Sal-31 ta' Diċembru 2019, l-Istati Membri jistgħu japplikaw l-Artikolu 5(1) ta' din id-Direttiva b'rabta mal-livelli massimi skont l-Artikolu 4 ta' u l-Anness I għad-Direttiva 2001/81/KE.

*Artikolu 22***Dhul fis-seħh**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fil-31 ta' Diċembru 2016.

*Artikolu 23***Destinatarji**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Strasburgu, l-14 ta' Diċembru 2016.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

M. SCHULZ

Għall-Kunsill

Il-President

I. KORČOK



## ANNEX I

## MONITORAĠĠ U RAPPORTAR TA' EMISSIONIJET FL-ARJA

## Tabella A

**Rekwiżiti ta' rapportar annwali tal-emissjonijiet kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 8(1)**

Element	Inkwinnanti	Serje kronoloġika	Dati tar-rapportar
Emissjonijiet nazzjonali totali skont il-kategorija tas-sors tal-NFR <sup>(1)</sup> <sup>(2)</sup>	— SO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub> , NMVOC, NH <sub>3</sub> , CO — metalli tqal (Cd, Hg, Pb) <sup>(3)</sup> — POPs <sup>(4)</sup> (total ta' PAHs <sup>(5)</sup> , ta' benzo(a)piren, benzo(b)fluworanten, benzo(k)fluworanten, indeno(1,2,3-cd)piren, diossini/furani, PCBs <sup>(6)</sup> , HCB <sup>(7)</sup> )	Annwali, mill-1990 sas-sena ta' rapportar nieqes 2 (X-2)	15 ta' Frar <sup>(9)</sup>
Emissjonijiet nazzjonali totali skont il-kategorija tas-sors tal-NFR <sup>(2)</sup>	— PM <sub>2,5</sub> , PM <sub>10</sub> <sup>(8)</sup> u, jekk disponibbli, BC.	Annwali, mill-2000 sas-sena ta' rapportar nieqes 2 (X-2)	15 ta' Frar <sup>(9)</sup>

<sup>(1)</sup> Nomenklatura ghar-rapportar (NFR) skont kif stipulat mill-Konvenzjoni LRTAP.

<sup>(2)</sup> emissjonijiet naturali għandhom jiġu rrapportati skont il-metodoloġiji stabbiliti fil-Konvenzjoni LRTAP u l-gwida għall-inventarju tal-emissjonijiet ta' inkwinanti tal-arja tal-EMEP/EEA. Ma għandhomx ikunu inklużi f'totali nazzjonali u għandhom jiġu rrapportati separatament.

<sup>(3)</sup> Cd (kadmju), Hg (merkurju), Pb (ċomb).

<sup>(4)</sup> POPs (inkwinanti organiċi persistenti).

<sup>(5)</sup> PAHs (idrokarburi policikliki aromatiċi).

<sup>(6)</sup> PCBs (Polychlorinated biphenyls).

<sup>(7)</sup> HCB (hexachlorobenzene)

<sup>(8)</sup> "PM<sub>10</sub>" tfisser partikli b'dijametru aerodinamiku daqs jew anqas minn 10 mikrometri (µm).

<sup>(9)</sup> Sottomissjonijiet mill-ġdid minhabba żbalji għandhom isiru wara mhux aktar tard minn erba' gimghat u għandhom jinkludu spjegazzjoni ċara dwar il-bidliet li jkunu saru.

## Tabella B

**Rekwiżiti ta' rapportar annwali tal-emissjonijiet kif imsemmi fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 8(1)**

Element	Inkwinnanti	Serje kronoloġika	Data tar-rapportar
Emissjonijiet nazzjonali totali skont il-kategorija tas-sors tal-NFR <sup>(1)</sup>	— metalli tqal (As, Cr, Cu, Ni, Se u Zn u l-komposti tagħhom) <sup>(2)</sup> — TSP <sup>(3)</sup>	Annwali, mill-1990 (2000 għal TSP,) sas-sena ta' rapportar nieqes 2 (X-2)	15 ta' Frar

<sup>(1)</sup> emissjonijiet naturali għandhom jiġu rrapportati skont il-metodoloġiji stabbiliti fil-konvenzjoni LRTAP u l-gwida għall-inventarju tal-emissjonijiet ta' inkwinanti tal-arja tal-EMEP/EEA. Ma għandhomx ikunu inklużi f'totali nazzjonali u għandhom jiġu rrapportati separatament.

<sup>(2)</sup> As (arseniku), Cr (kromju), Cu (ram), Ni (nikil), Se (selenju), Zn (zingu).

<sup>(3)</sup> TSP (total ta' partikoli sospizi).

Tabella C

**Rekwiżiti ta' rappurtar dwar l-emissjonijiet u l-projezzjonijiet kif imsemmi fl-Artikolu 8(2)**

Element	Inkwinanti	Serje kronoloġika/snin ta' mira	Dati tar-rappurtar
Data nazzjonali dwar l-emissjonijiet imqassma fi grilji skont il-kategorija tas-sorsi (GNFR)	<ul style="list-style-type: none"> <li>— SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, CO, NH<sub>3</sub>, PM<sub>10</sub>, PM<sub>2,5</sub></li> <li>— metalli tqal (Cd, Hg, Pb)</li> <li>— POPs (total ta' PAHs, HCB, PCBs, diossini/furani)</li> <li>— BC (jekk disponibbli)</li> </ul>	Kull erba' snin ghas-sena ta' rappurtar nieqes 2 (X-2) mill-2017	1 ta' Mejju <sup>(1)</sup>
Sorsi Lokalizzati Kbar (LPS) skont il-kategorija tas-sorsi (GNFR)	<ul style="list-style-type: none"> <li>— SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, CO, NH<sub>3</sub>, PM<sub>10</sub>, PM<sub>2,5</sub></li> <li>— metalli tqal (Cd, Hg, Pb)</li> <li>— POPs (total ta' PAHs, HCB, PCBs, diossini/furani)</li> <li>— BC (jekk disponibbli)</li> </ul>	Kull erba' snin ghas-sena ta' rappurtar nieqes 2 (X-2) mill-2017	1 ta' Mejju <sup>(1)</sup>
Emissjonijiet proġettati, aggregati skont l-NFR	<ul style="list-style-type: none"> <li>— SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NH<sub>3</sub>, NMVOC, PM<sub>2,5</sub> u, jekk disponibbli, BC</li> </ul>	Kull sentejn, li jkopru s-snin ta' projezzjoni 2020, 2025, 2030 u, fejn disponibbli, 2040 u 2050 mill-2017	15 ta' Marzu

<sup>(1)</sup> Sottomissjonijiet mill-ġdid minhabba żbalji għandhom isiru fi żmien erba' ġimgħat u għandhom jinkludu spjegazzjoni ċara dwar il-bidliet li jkunu saru.

Tabella D

**Rekwiżiti ta' rappurtar annwali dwar ir-rapport tal-inventarju informattiv kif imsemmi fl-Artikolu 8(3)**

Element	Inkwinanti	Serje kronoloġika/snin ta' mira	Dati tar-rappurtar
Rapport tal-Inventarju Informattiv	<ul style="list-style-type: none"> <li>— SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, NH<sub>3</sub>, CO, PM<sub>2,5</sub>, PM<sub>10</sub></li> <li>— metalli tqal (Cd, Hg, Pb) u BC</li> <li>— POPs (total ta' PAHs, benzo(a)piren, benzo(b)fluworanten, benzo(k)fluworanten, indeno (1,2,3-cd)piren, diossini/furani, PCBs, HCB)</li> <li>— Jekk disponibbli, metalli tqal (As, Cr, Cu, Ni, Se u Zn u l-komposti tagħhom) u TSP</li> </ul>	Is-snin kollha (kif indikat fit-tabelli A-B-C)	15 ta' Marzu

## ANNEX II

## IMPENJI NAZZJONALI GHAT-TNAQQIS TA' EMISSIONIJET

Tabella A

Impenji ghat-tnaqqis ta' emissjonijiet għad-diossidu tal-kubrit ( $\text{SO}_2$ ), ossidi tan-nitroġenu ( $\text{NO}_x$ ) u komposti volatili organiċi mhux metaniċi (NMVOC). L-impenji ghat-tnaqqis għandhom is-sena 2005 bhala s-sena bażi, u għat-trasport bit-triq, japplikaw għal emissjonijiet ikkalkulati fuq il-baży ta' karburanti mibjugħa (\*).

Stat Membru	Tnaqqis ta' $\text{SO}_2$ imqabbel mal-2005			Tnaqqis ta' $\text{NO}_x$ imqabbel mal-2005			Tnaqqis ta' NMVOC imqabbel mal-2005		
	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029		Għal kwalunkwe sena mill-2030	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029		Għal kwalunkwe sena mill-2030	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029		Għal kwalunkwe sena mill-2030
Belġju	43 %		66 %	41 %		59 %	21 %		35 %
Bulgarija	78 %		88 %	41 %		58 %	21 %		42 %
Repubblika Ċeka	45 %		66 %	35 %		64 %	18 %		50 %
Danimarka	35 %		59 %	56 %		68 %	35 %		37 %
Ġermanja	21 %		58 %	39 %		65 %	13 %		28 %
Estonja	32 %		68 %	18 %		30 %	10 %		28 %
Greċja	74 %		88 %	31 %		55 %	54 %		62 %
Spanja	67 %		88 %	41 %		62 %	22 %		39 %
Franza	55 %		77 %	50 %		69 %	43 %		52 %
Kroazja	55 %		83 %	31 %		57 %	34 %		48 %
Irlanda	65 %		85 %	49 %		69 %	25 %		32 %
Italja	35 %		71 %	40 %		65 %	35 %		46 %
Ċipru	83 %		93 %	44 %		55 %	45 %		50 %
Latvja	8 %		46 %	32 %		34 %	27 %		38 %
Litwanja	55 %		60 %	48 %		51 %	32 %		47 %
Lussemburgu	34 %		50 %	43 %		83 %	29 %		42 %
Ungerija	46 %		73 %	34 %		66 %	30 %		58 %
Malta	77 %		95 %	42 %		79 %	23 %		27 %
Netherlands	28 %		53 %	45 %		61 %	8 %		15 %
Awstrija	26 %		41 %	37 %		69 %	21 %		36 %
Polonja	59 %		70 %	30 %		39 %	25 %		26 %

Stat Membru	Tnaqqis ta' SO <sub>2</sub> imqabbel mal-2005		Tnaqqis ta' NO <sub>x</sub> imqabbel mal-2005		Tnaqqis ta' NMVOC imqabbel mal-2005	
	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Għal kwalunkwe sena mill-2030	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Għal kwalunkwe sena mill-2030	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Għal kwalunkwe sena mill-2030
Portugall	63 %	83 %	36 %	63 %	18 %	38 %
Rumanija	77 %	88 %	45 %	60 %	25 %	45 %
Slovenja	63 %	92 %	39 %	65 %	23 %	53 %
Slovakkja	57 %	82 %	36 %	50 %	18 %	32 %
Finlandja	30 %	34 %	35 %	47 %	35 %	48 %
Żvezja	22 %	22 %	36 %	66 %	25 %	36 %
Renju Unit	59 %	88 %	55 %	73 %	32 %	39 %
UE 28	59 %	79 %	42 %	63 %	28 %	40 %

(\*) L-Istati Membri li għandhom l-għażla li jużaw it-total nazzjonali tal-emissjonijiet kif ikkalkulat abbażi tal-karburanti uzati bhala bażi għall-konformità skont il-Konvenzjoni LRTAP jistgħu jzommu dik l-għażla sabiex jiżguraw koerenza bejn il-ligi internazzjonali u tal-Unjoni.

Tabella B

Impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet għall-ammonijaka (NH<sub>3</sub>) u particeċli fini (PM<sub>2,5</sub>). L-impenji għat-tnaqqis għandhom is-sena 2005 bhala s-sena bażi, u għat-trasport bit-triq, japplikaw għal emissjonijiet ikkalkulati fuq il-baży ta' karburanti mibjugħa (\*).

Stat Membru	Tnaqqis ta' NH <sub>3</sub> imqabbel mal-2005		Tnaqqis ta' PM <sub>2,5</sub> imqabbel mal-2005	
	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Għal kwalunkwe sena mill-2030	Għal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Għal kwalunkwe sena mill-2030
Belġju	2 %	13 %	20 %	39 %
Bulġarija	3 %	12 %	20 %	41 %
Repubblika Ċeka	7 %	22 %	17 %	60 %
Danimarka	24 %	24 %	33 %	55 %
Ġermanja	5 %	29 %	26 %	43 %
Estonja	1 %	1 %	15 %	41 %
Greċja	7 %	10 %	35 %	50 %
Spanja	3 %	16 %	15 %	50 %
Franza	4 %	13 %	27 %	57 %
Kroazja	1 %	25 %	18 %	55 %
Irlanda	1 %	5 %	18 %	41 %
Italja	5 %	16 %	10 %	40 %
Ċipru	10 %	20 %	46 %	70 %
Latvja	1 %	1 %	16 %	43 %

Stat Membru	Tnaqqis ta' NH <sub>3</sub> imqabbel mal-2005		Tnaqqis ta' PM <sub>2,5</sub> imqabbel mal-2005	
	Ghal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Ghal kwalunkwe sena mill-2030	Ghal kwalunkwe sena mill-2020 sal-2029	Ghal kwalunkwe sena mill-2030
Litwanja	10 %	10 %	20 %	36 %
Lussemburgu	1 %	22 %	15 %	40 %
Ungerija	10 %	32 %	13 %	55 %
Malta	4 %	24 %	25 %	50 %
Netherlands	13 %	21 %	37 %	45 %
Awstrija	1 %	12 %	20 %	46 %
Polonja	1 %	17 %	16 %	58 %
Portugall	7 %	15 %	15 %	53 %
Rumanija	13 %	25 %	28 %	58 %
Slovenja	1 %	15 %	25 %	60 %
Slovakia	15 %	30 %	36 %	49 %
Finlandja	20 %	20 %	30 %	34 %
Żvezja	15 %	17 %	19 %	19 %
Renju Unit	8 %	16 %	30 %	46 %
UE 28	6 %	19 %	22 %	49 %

(\*) L-Istati Membri li għandhom l-għażla li jużaw it-total nazzjonali tal-emissjonijiet kif ikkalkulat abbażi tal-karburanti użati bhala bazi għall-konformità skont il-Konvenzjoni LRTAP jistgħu jżommu dik l-għażla sabiex jiżguraw koerenza bejn il-liġi internazzjonali u tal-Unjoni.

## ANNEX III

## KONTENUT TAL-PROGRAMMI NAZZJONALI GHALL-KONTROLL TAT-TNIĠĠIS TAL-ARJA MSEMMIJA FL-ARTIKOLI 6 U 10

## PARTI 1

**Kontenut minimu ta' programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja**

1. Il-programmi nazzjonali tal-bidu għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja msemmija fl-Artikoli 6 u 10 għandhom tal-inqas ikopru l-kontenut li ġej:
  - (a) il-qafas ta' politika nazzjonali dwar il-kwalità tal-arja u t-tniġġis li fil-kuntest tiegħu ġie żviluppat il-programm, inkluż:
    - (i) il-prijoritajiet tal-politika u r-relazzjoni tagħhom mal-prijoritajiet stabbiliti f'oqsma ta' politika rilevanti oħra, inkluż it-tibdil fil-klima u, meta jkun adatt, l-agrikoltura, l-industrija u t-trasport;
    - (ii) ir-responsabbiltajiet attribwiti lill-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali;
    - (iii) il-progress li sar mill-politiki u l-miżuri attwali fit-tnaqqis tal-emissjonijiet u t-titjib tal-kwalità tal-arja, u kemm dawn huma konformi mal-obbligi nazzjonali u tal-Unjoni;
    - (iv) l-evoluzzjoni ulterjuri proġettata f'każ li l-ebda bidla ma ssehh fil-politiki u l-miżuri adottati diġà;
  - (b) l-għażliet ta' politika meqjusa bhala li jikkonformaw mal-impenji għat-tnaqqis ta' emissjonijiet għall-perijodu bejn l-2020 u l-2029 u għall-2030 'il quddiem u l-livelli intermedji ta' emissjonijiet iddeterminati għall-2025 u li jikkontribwixxu biex itejbu aktar il-kwalità tal-arja, u l-analiżi tagħhom, inkluż il-metodu tal-analiżi; fejn ikunu disponibbli, l-impatti individwali jew ikkombinati tal-politiki u l-miżuri dwar it-tnaqqis tal-emissjonijiet, il-kwalità tal-arja u l-ambjent u l-inċertezzi assoċjati magħhom;
  - (c) il-miżuri u l-politiki magħżula għall-adozzjoni, inkluż skeda taż-żmien għall-adozzjoni, l-implimentazzjoni u r-revizjoni tagħhom u l-awtoritajiet kompetenti responsabbli;
  - (d) fejn ikun rilevanti, spjegazzjoni tar-raġunijiet għalfejn il-livelli ta' emissjonijiet indikattivi għall-2025 ma jistgħux jintlahqu mingħajr miżuri li jinvolvu spejjeż sproporzjonati;
  - (e) fejn ikun rilevanti, rendikont tal-użu tal-flessibiltajiet stabbiliti fl-Artikolu 5 u kwalunkwe konsegwenza ambjentali li tirriżulta minn dan l-użu;
  - (f) valutazzjoni ta' kif il-politiki u l-miżuri magħżula jiżguraw koerenza mal-pjanijiet u l-programmi stabbiliti f'oqsma oħra ta' politika rilevanti.
2. L-aġġornamenti tal-programmi nazzjonali għall-kontroll tat-tniġġis tal-arja msemmija fl-Artikoli 6 u 10 għandhom tal-inqas jinkludu:
  - (a) valutazzjoni tal-progress li sar fl-implimentazzjoni tal-programm, it-tnaqqis tal-emissjonijiet u t-tnaqqis tal-koncentrazzjonijiet;
  - (b) kwalunkwe tibdil sinifikanti fil-kuntest tal-politika, il-valutazzjonijiet, il-programm jew l-iskeda ta' żmien tal-implimentazzjoni tagħhom.

## PARTI 2

**Miżuri għat-tnaqqis ta' emissjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 6(2)**

L-Istati Membri għandhom jieħdu kont tad-Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka rilevanti, u għandhom jużaw l-aqwa tekniki disponibbli skont id-Direttiva 2010/75/UE.

**A. Miżuri biex jiġu kkontrollati l-emissjonijiet tal-ammonijaka**

1. L-Istati Membri għandhom jstabbilixxu kodiċi nazzjonali konsultattiv ta' prattika agrikola tajba għall-kontroll tal-emissjonijiet tal-ammonijaka, b'kont meħud tal-Kodiċi Qafas tal-UNECE għal Prattika Agrikola Tajba għat-Tnaqqis tal-Emissjonijiet tal-Ammonja tal-2014, li jkopri tal-inqas it-temi li ġejjin:
  - (a) il-ġestjoni tan-nitroġenu, b'kont meħud taċ-ċiklu shiħ tan-nitroġenu;

- (b) strateġiji għall-ghalf tal-bhejjem;
  - (c) tekniki b'emissjonijiet baxxi għat-tifrix tad-demel;
  - (d) sistemi b'emissjonijiet baxxi għall-ħżin tad-demel;
  - (e) sistemi b'emissjonijiet baxxi għall-postijiet fejn jinżammu l-annimali;
  - (f) possibbiltajiet biex jiġu limitati l-emissjonijiet tal-ammonijaka mill-użu ta' fertilizzanti minerali.
2. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu baġit nazzjonali għan-nitroġenu biex jiġu sorveljati l-bidliet fit-telf generali ta' nitroġenu reattiv mill-agrikoltura, inkluż l-ammonijaka, l-ossidu nitruż, l-ammonijaka, in-nitrati u n-nitriti, fuq il-bażi tal-prinċipji stabbiliti fid-Dokument Gwida dwar il-Baġits tan-Nitroġenu tal-UNECE <sup>(1)</sup>.
3. L-Istati Membri għandhom jipprojbixxu l-użu tal-fertilizzanti tal-karbonat tal-ammonju u jistgħu jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka mill-fertilizzanti inorganici billi jużaw il-metodi li ġejjin:
- (a) is-sostituzzjoni ta' fertilizzanti bbażati fuq l-urea bil-fertilizzanti bbażati fuq in-nitrat tal-ammonju;
  - (b) fil-każ li l-fertilizzanti bbażati fuq l-urea jibqgħu jiġu applikati, l-użu ta' metodi li huwa ppruvat li jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka b'mhux anqas minn 30 % meta mqabbel mal-metodu ta' referenza, kif speċifikat fid-Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka;
  - (c) il-promozzjoni tas-sostituzzjoni ta' fertilizzanti inorganici b'fertilizzanti organici u, fejn jibqgħu jiġu applikati fertilizzanti inorganici, it-tixrid ta' dawn f'konformità mal-htigijiet previsti tal-ghalla jew il-bur li fuqhom qed jiġu applikati fir-rigward tan-nitroġenu u l-fosfru, filwaqt li jittiehed kont ukoll tal-kontenut eżistenti tan-nutrijenti fil-hamrija u nutrijenti minn fertilizzanti ohra.
4. L-Istati Membri jistgħu jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka mid-demel tal-irziezet billi jużaw il-metodi li ġejjin:
- (a) it-tnaqqis tal-emissjonijiet mill-applikazzjoni tad-demel likwidu u d-demel solidu fuq ir-raba' u l-bur, bl-użu ta' metodi li jnaqqsu l-emissjonijiet b'tal-inqas 30 % meta mqabbel mal-metodu ta' referenza deskritt fid-Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka u bil-kondizzjonijiet li ġejjin:
    - (i) jiferrxu biss demel u demel likwidu skont il-htigijiet previsti ta' nutrijent tal-ghalla jew il-bur li fuqhom qed jiġu applikati fir-rigward tan-nitroġenu u l-fosfru, filwaqt li jittiehed kont ukoll tal-kontenut eżistenti tan-nutrijenti fil-hamrija u n-nutrijenti minn fertilizzanti ohra;
    - (ii) ma jiferrix demel u demel likwidu meta l-art li fuqha jiġu applikati tkun mifqugħa bl-ilma, mgharrqa, iffriżata jew mghottija bil-borra;
    - (iii) jiġi applikat id-demel likwidu li jinfirex fuq il-bur bl-użu ta' trailing hose, trailing shoe jew permezz ta' injezzjoni fil-baxx jew fil-fond;
    - (iv) jiġu inkorporati fil-hamrija d-demel u d-demel likwidu li jinfirxu fuq ir-raba' li jinhadem fl-ewwel erba' sigħat mit-tifrix;
  - (b) jitnaqqsu l-emissjonijiet mill-ħażna tad-demel barra l-irziezet tal-annimali, billi jintużaw il-metodi li ġejjin:
    - (i) għall-imhażen tad-demel likwidu mibnija wara l-1 ta' Jannar 2022, bl-użu ta' sistemi jew tekniki ta' ħżin b'emissjonijiet baxxi li ġie ppruvat li jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka b'mhux inqas minn 60 % meta mqabbel mal-metodu ta' referenza deskritt fid-dokument ta' gwida dwar l-ammonijaka, u b'mill-inqas 40 % għall-imhażen eżistenti tad-demel likwidu;
    - (ii) jiġu mghottija l-imhażen għad-demel solidu;
    - (iii) jiġi żgurati li l-azjendi agrikoli jkollhom kapaċità biżżejjed ta' ħżin tad-demel biex iferrxu d-demel matul dawk il-perijodi biss li huma xierqa għat-tkabbir ta' uċuħ tar-raba';
  - (c) jitnaqqsu l-emissjonijiet mill-irziezet tal-annimali, bl-użu ta' sistemi li huma magħrufa li jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka b'tal-inqas 20 % meta mqabbel mal-metodu ta' referenza deskritt fid-Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka;
  - (d) jitnaqqsu l-emissjonijiet mid-demel, bl-użu ta' strateġiji ta' għalf b'livelli baxxi ta' proteini u li huma magħrufa li jnaqqsu l-emissjonijiet tal-ammonijaka b'tal-inqas 10 % meta mqabbel mal-metodu ta' referenza deskritt fid-Dokument ta' Gwida dwar l-Ammonijaka.

<sup>(1)</sup> Deciżjoni 2012/10, ECE/EB.AIR/113/Add 1.

B. Miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet biex jiġu kkontrollati l-emissjonijiet ta' partiċelli fini u ta' karbonju iswed

1. Minghajr preġudizzju għall-Anness II dwar il-kondizzjonalità tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(1)</sup>, l-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu l-hruq fil-miftuħ fl-għelieqi ta' skart u fdal tal-ħsad agrikolu u ta' fdal tal-foresti.

L-Istati Membri għandhom jissorveljaw u jinfurzaw l-implimentazzjoni ta' kwalunkwe projbizzjoni implimentata skont l-ewwel subparagrafu. Kwalunkwe eżenzjoni għal tali projbizzjoni għandha tkun limitata għal programmi preventivi biex jiġu evitati nirien bla kontroll, għall-kontroll ta' pesti, jew biex tithares il-bijodiversità.

2. L-Istati Membri jistgħu jstabbilixxu kodiċi konsultattiv nazzjonali ta' prattiki agrikoli tajbin għall-ġestjoni tajba tal-fdal tal-ħsad, abbażi tal-metodi li ġejjin:

(a) titjib tal-istruttura tal-ħamrija permezz tal-inkorporazzjoni tal-fdal tal-ħsad;

(b) tekniki mtejba għall-inkorporazzjoni tal-fdal tal-ħsad;

(c) użu alternattiv tal-fdal tal-ħsad;

(d) titjib tal-istatus tan-nutrijenti u tal-istruttura tal-ħamrija permezz tal-inkorporazzjoni tad-demel kif mehtieg għat-  
tkabbir ottimali tal-pjanti, biex b'hekk jiġi evitat il-hruq tad-demel (demel tal-irziezet, tiben tal-firxa).

C. Il-prevenzjoni tal-impatti fuq azjendi agrikoli żgħar

Meta jieħdu l-miżuri deskritti fit-taqsimiet A u B, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġu kkunsidrati b'mod shih l-impatti fuq l-azjendi agrikoli żgħar u mikro.

L-Istati Membri jistgħu, pereżempju, jeżentaw azjendi żgħar u mikro minn dawk il-miżuri fejn ikun xieraq u possibbli fid-dawl tal-impenni għat-tnaqqis ta' emissjonijiet.

---

<sup>(1)</sup> Ir-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 dwar il-finanzjament, il-ġestjoni u l-monitoraġġ tal-politika agrikola komuni u li jhassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 352/78, (KE) Nru 165/94, (KE) Nru 2799/98, (KE) Nru 814/2000, (KE) Nru 1290/2005 u (KE) Nru 485/2008 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 549).



## ANNEX IV

## IL-METODOLOGĠJI GHAT-THEJJJA U L-AĠĠORNAMENT TAL-INVENTARJI U L- PROJEZZJONIJIET NAZZJONALI TAL-EMISSIONIJIET, IR-RAPPORTI TAL-INVENTARJU INFORMATTIVI U L-INVENTARJI NAZZJONALI TAL-EMISSIONIJIET AĠĠUSTATI MSEMMIJA FL-ARTIKOLI 5 U 8

Għall-inkwinanti msemmija fl-Anness I, l-Istati Membri għandhom jippreparaw inventarji nazzjonali tal-emissionijiet, inventarji nazzjonali tal-emissionijiet aġġustati fejn rilevanti, projezzjonijiet nazzjonali ta' emissionijiet, inventarji nazzjonali tal-emissionijiet spazjalment diżaggregati, inventarji ta' sorsi lokalizzati kbar u rapporti tal-inventarju informattivi, bl-użu ta' metodoloġiji adottati mill-Partijiet għall-Konvenzjoni LRTAP (Linji Gwida għar-Rappurtar tal-EMEP), u huma mitluba li jużaw il-Gwida tal-EMEP/EEA għall-inventarju tal-emissionijiet ta' inkwinanti tal-arja (il-Gwida tal-EMEP/EEA) msemmija fih. Barra minn hekk, informazzjoni supplementari, b'mod partikolari d-data tal-attivitàjiet, meħtieġa għall-valutazzjoni tal-inventarji u l- projezzjonijiet nazzjonali tal-emissionijiet għandha tithejja skont l-istess linji gwida.

Id-dipendenza fuq il-Linji Gwida għar-Rappurtar tal-EMEP hija mingħajr preġudizzju għall-arrangamenti addizzjonali speċifikati f'dan l-Anness u għar-reqwiziti għan-nomenklatura tar-rappurtar, is-serje kronoloġika u d-dati tar-rappurtar speċifikati fl-Anness I.

## PARTI 1

**Inventarji nazzjonali annwali tal-emissionijiet**

1. L-inventarji nazzjonali tal-emissionijiet għandhom ikunu trasparenti, konsistenti, komparabbli, shaħ u preċiżi.
2. L-emissionijiet mill-kategoriji ewlenin identifikati għandhom jiġu kkalkulati skont il-metodoloġiji definiti fil-Gwida tal-EMEP/EEA u bil-għan li tintuża l-metodoloġija ta' livell 2 jew oghla (iddettaljata).

L-Istati Membri jistgħu jużaw metodoloġiji oħra kompatibbli u bbażati fuq ix-xjenza biex jistabbilixxu l-inventarji nazzjonali tal-emissionijiet fejn daww il-metodoloġiji jagħtu stimi aktar preċiżi mill-metodoloġiji standard stabbiliti fil-Gwida tal-EMEP/EEA.

3. Għall-emissionijiet mit-trasport, l-Istati Membri għandhom jikkalkulaw u jirrapportaw l-emissionijiet konsistenti mal-bilanċi nazzjonali tal-enerġija kif rappurtati lill-Eurostat.
4. L-emissionijiet mit-trasport tat-triq għandhom jiġu kkalkulati u rrapportati abbażi tal-karburanti li jinbieghu <sup>(1)</sup> fl-Istat Membru kkonċernat. Barra minn hekk, l-Istati Membri jistgħu wkoll jirrapportaw l-emissionijiet mit-trasport tat-triq abbażi tal- karburanti użati jew abbażi tal-kilometri misjuqa fl-Istat Membru.
5. L-Istati Membri għandhom jirrapportaw l-emissionijiet nazzjonali annwali tagħhom espressi fl-unità applikabbli speċifikata fil-mudell għar-rappurtar NFR tal-Konvenzjoni LRTAP.

## PARTI 2

**Projezzjonijiet nazzjonali tal-emissionijiet**

1. Il- projezzjonijiet nazzjonali tal-emissionijiet għandhom ikunu trasparenti, konsistenti, komparabbli, shaħ u preċiżi u l-informazzjoni rappurtata għandha tinkludi tal-inqas dan li ġej:
  - (a) identifikazzjoni ċara tal-politiki u l-miżuri adottati u ppjanati inklużi fil- projezzjonijiet;
  - (b) fejn adatt, ir-riżultati tal-analiżi tas-sensittività mwettqa għall- projezzjonijiet;
  - (c) deskrizzjoni tal-metodoloġiji, il-mudelli, is-suppożizzjonijiet sottostanti u l-parametri ewlenin ta' li jidhol u li johroġ.
2. Il- projezzjonijiet tal-emissionijiet għandhom jiġu stmati u aggregati għas-setturi tas-sorsi rilevanti. L-Istati Membri għandhom jipprovdu proġettazzjoni "b'miżuri" (miżuri adottati) u, fejn ikun rilevanti, projezzjoni "b'miżuri addizzjonali" (miżuri ppjanati) projezzjoni għal kull inkwinant skont il-gwida stabbilita fil-Gwida tal-EMEP/EEA.

<sup>(1)</sup> L-Istati Membri li għandhom l-għażla li jużaw it-total nazzjonali tal-emissionijiet kif ikkalkulat abbażi tal- karburanti użati bhala bażi għall-konformità skont il-Konvenzjoni LRTAP jistgħu jzommu din l-għażla sabiex jiżguraw koerenza bejn il-ligi internazzjonali u tal-Unjoni.

3. Il- projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet għandhom ikunu konsistenti mal-inventarju nazzjonali annwali tal-emissjonijiet għas- sena  $x - 3$  u mal- projezzjonijiet rappurtati skont ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill <sup>(1)</sup>.

## PARTI 3

**Rapport tal-inventarju informattiv**

Ir-rapporti tal-inventarju informattivi għandhom jithejjew skont il-Linji Gwida għar-Rappurtar tal-EMEP u għandhom jiġu rappurtati billi jintuża l-mudell għar-rapporti tal-inventarju kif speċifikat fil-linji gwida. Ir-rapport tal-inventarju għandu jinkludi tal-anqas l-informazzjoni li ġejja:

- (a) deskrizzjonijiet, referenzi u sorsi ta' informazzjoni tal-metodoloġiji, suppożizzjonijiet, fatturi ta' emissjoni u data tal-attivitajiet speċifiċi, kif ukoll ir-raġunament għall-ghażla tagħhom;
- (b) deskrizzjoni tal-kategoriji ewlenin nazzjonali tas-sorsi ta' emissjonijiet;
- (c) informazzjoni dwar incertezzi, garanzija tal-kwalità u verifika;
- (d) deskrizzjoni tal-arranġamenti istituzzjonali għat-thejjija tal-inventarju;
- (e) kalkoli mill-ġdid u titjib ippjanat;
- (f) jekk rilevanti, informazzjoni dwar l-użu tal-flessibiltajiet previsti fl-Artikolu 5(1), (2), (3) u (4);
- (g) jekk tkun rilevanti, informazzjoni dwar ir-raġunijiet għall-izvjar mill-perkors ta' tnaqqis determinat skont l-Artikolu 4(2), kif ukoll il-miżuri ta' konverġenza mal-perkors;
- (h) sommarju eżekuttiv.

## PARTI 4

**Aġġustament tal-inventarji nazzjonali tal-emissjonijiet**

1. Stat Membru li jipproponi aġġustament tal-inventarju nazzjonali tal-emissjonijiet tiegħu skont l-Artikolu 5(1) għandu jinkludi fil-proposta tiegħu lill-Kummissjoni tal-anqas id-dokumenti ta' sostenn li ġejjin:
- (a) evidenza li l-impenn/impenni nazzjonali għat-tnaqqis tal-emissjonijiet konċernat(i) inqabeż/inqabżu;
  - (b) evidenza ta' kemm l-aġġustament tal-inventarju tal-emissjonijiet inaqqas l-iskorrimment u jikkontribwixxi għall-konformità mal-impenn/impenni nazzjonali għat-tnaqqis tal-emissjonijiet konċernat(i);
  - (c) stima ta' jekk u meta l-impenn/impenni nazzjonali għat-tnaqqis tal-emissjonijiet konċernat(i) mistenni(ja) li jinkiseb/jinkisbu abbażi tal-projezzjonijiet nazzjonali tal-emissjonijiet mingħajr l-aġġustament;
  - (d) evidenza li l-aġġustament hu konsistenti ma' wiehed jew diversi mit-tliet ċirkostanzi li ġejjin. Tista' ssir referenza, skont kif adatt, għal aġġustamenti preċedenti rilevanti:
    - (i) fil-każ ta' kategoriji ġodda ta' sorsi tal-emissjonijiet:
      - evidenza li l-kategorija l-ġdida tas-sors tal-emissjonijiet hija rikonoxxuta fil-letteratura xjentifika u/jew tal-Gwida tal-EMEP/EEA;
      - evidenza li din il-kategorija tas-sors ma kinitx inklusa fl-inventarju storiku nazzjonali rilevanti tal-emissjonijiet fiż-żmien meta ġie stabbilit l-impenn għat-tnaqqis tal-emissjonijiet;
      - evidenza li l-emissjonijiet minn kategorija ġdida ta' sors jikkontribwixxu sabiex Stat Membru ma jkunx kapaċi jissodisfa l-impenni ta' tnaqqis tal-emissjonijiet, bl-appoġġ ta' deskrizzjoni dettaljata tal-metodoloġija, ta' data u tal-fatturi tal-emissjoni użati biex tintlaħaq dik il-konklużjoni;

<sup>(1)</sup> Ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar mekkaniżmu għall-monitoraġġ u r-rappurtar ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra u għar-rappurtar ta' informazzjoni oħra relatata mat-tibdil fil-klima fil-livelli nazzjonali u tal-Unjoni u li jhassar id-Deċiżjoni Nru 280/2004/KE (GU L 165, 18.6.2013, p. 13).

- (ii) fil-każ tal-fatturi tal-emissjonijiet sostanzjalment differenti użati għad-determinazzjoni tal-emissjonijiet minn kategoriji ta' sorsi speċifiċi:
- deskrizzjoni tal-fatturi tal-emissjonijiet oriġinali, inkluż deskrizzjoni dettaljata tal-bażi xjentifika li minnha ġie derivat il-fattur tal-emissjonijiet;
  - evidenza li l-fatturi oriġinali tal-emissjonijiet intużaw biex jiġi ddeterminat it-tnaqqis tal-emissjonijiet fiż-żmien meta ġew stabbiliti;
  - deskrizzjoni tal-fatturi aġġornati tal-emissjonijiet, inkluża informazzjoni dettaljata dwar il-bażi xjentifika li minnha ġie derivat il-fattur tal-emissjonijiet;
  - tqabbil tal-istimi tal-emissjonijiet magħmula bl-użu tal-fatturi oriġinali u dawk aġġornati tal-emissjonijiet, li juru li l-bidla fil-fatturi tal-emissjonijiet tikkontribwixxi biex Stat Membru ma jkunx jista' jissodisfa l-impenji tiegħu ta' tnaqqis;
  - ir-raġunament li ntuża biex ġie deciz jekk il-bidliet fil-fatturi tal-emissjonijiet humiex sostanzjali;
- (iii) fil-każ tal-metodoloġiji sostanzjalment differenti użati għad-determinazzjoni ta' emissjonijiet minn kategoriji ta' sorsi speċifiċi:
- deskrizzjoni tal-metodoloġija oriġinali użata, inkluż informazzjoni dettaljata dwar il-bażi xjentifika li minnha ġie derivat il-fattur tal-emissjonijiet;
  - evidenza li l-metodoloġija oriġinali intużat biex jiġi determinat it-tnaqqis tal-emissjonijiet fiż-żmien meta dan ġie stabbilit;
  - deskrizzjoni tal-metodoloġija aġġornata użata, inkluż deskrizzjoni dettaljata tal-bażi jew referenza xjentifika li minnha ġiet derivata;
  - tqabbil ta' stimi tal-emissjonijiet imwettqa bl-użu tal-metodoloġiji oriġinali u dawk aġġornati li juru li l-bidla fil-metodoloġija tikkontribwixxi sabiex Stat Membru ma jkunx kapaċi jissodisfa l-impenn tiegħu għat-tnaqqis;
  - ir-raġunament biex jiġi deciz jekk il-bidla fil-metodoloġija hix sinifikanti.
2. L-Istati Membri jistgħu jipprezentaw l-istess informazzjoni ta' sostenn għal proċeduri ta' aġġustament fuq il-bażi ta' prekundizzjonijiet simili, bil-kondizzjoni li kull Stat Membru jipprezenta l-informazzjoni speċifika mehtieġa għall-pajjiż individwali kif stabbilit fil-paragrafu 1.
3. L-Istati Membri għandhom jikkalkulaw mill-ġdid l-emissjonijiet aġġustati sabiex tiġi żgurata l-konsistenza, sa fejn ikun possibbli, tas-serje kronoloġika għal kull sena li għaliha jiġi(u) applikat(i) l-aġġustament(i).
-

## ANNEX V

## INDIKATURI FAKULTATTIVI GHALL-MONITORAĠĠ TAL-IMPATTI TAT-TNIĠĠIS TAL-ARJA MSEMMIJA FL-ARTIKOLU 9

- (a) għall-ekosistemi tal-ilma helu: jiġi stabbilit kemm hi kbira l-ħsara bijoloġika, inklużi r-riċevituri sensitivi (mikrofiti, makrofiti u dijatomi), u telf tal-istokk tal-ħut jew telf ta' invertebrati:

l-indikatur ewlieni ta' kapaċità ta' newtralizzazzjoni tal-aċidu (ANC) u l-indikaturi ta' sostenn tal-aċidità (pH), is-sulfat ( $\text{SO}_4$ ) maħlul, in-nitrat ( $\text{NO}_3$ ) u l-karbonju organiku maħlul:

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: minn kull sena (fil-lagi fi żmien il-ħarifa) sa kull xahar (fix-xmajriet).

- (b) għall-ekosistemi terrestri: jiġu eżaminati l-aċidità tal-ħamrija, it-telf tan-nutrijenti fil-ħamrija, il-qaghda u l-bilanċ tan-nitroġenu kif ukoll it-telf tal-bijodiversità:

- (i) l-indikatur ewlieni ta' aċidità tal-ħamrija: frazzjonijiet skambjabbli tal-katjoni ta' bażi (saturazzjoni ta' bażi) u aluminju skambjabbli fil-ħamrija:

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull 10 snin;

indikaturi ta' sostenn: pH, sulfat, nitrat, katjoni ta' bażi, konċentrazzjonijiet tal-aluminju f'soluzzjoni ta' ħamrija:

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull sena (fejn rilevanti);

- (ii) l-indikatur ewlieni ta' lissija tan-nitrati fil-ħamrija ( $\text{NO}_{3,\text{leach}}$ ):

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull sena;

- (iii) l-indikatur ewlieni ta' proporzjon tal-karbonju man-nitroġenu (C/N) u l-indikatur ta' sostenn ta' total ta' nitroġenu fil-ħamrija ( $\text{N}_{\text{tot}}$ ):

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull għaxar snin;

- (iv) l-indikatur ewlieni ta' bilanċ tan-nutrijenti fil-weraq (N/P, N/K, N/Mg):

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull erba' snin.

- (c) għall-ekosistemi terrestri: tiġi eżaminata l-ħsara mill-ożonu għat-ħkabbir u l-bijodiversità tal-veġetazzjoni:

- (i) l-indikatur ewlieni ta' ħsara għat-ħkabbir tal-veġetazzjoni u ħsara lill-weraq u l-indikatur ta' sostenn tal-fluss tal-karbonju ( $\text{C}_{\text{flux}}$ ):

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull sena;

- (ii) l-iskorrimient tal-indikatur ewlieni tal-livelli kritiċi bbażati fuq il-fluss:

frekwenza ta' teħid ta' kampjuni: kull sena matul l-istaġun tat-ħkabbir.

—

## ANNEX VI

## TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2001/81/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2, l-ewwel subparagrafu, u t-tieni subparagrafu, il-punti (c), (d) u (e)	Artikolu 2
Artikolu 3, il-punt (e)	Artikolu 3, punt (1)
—	Artikolu 3, punti (2), (3), (4), (5), (8), (9), (12) u (13)
Artikolu 3, il-punt (i)	Artikolu 3, punt (6)
Artikolu 3, il-punt (k)	Artikolu 3, punt (7)
Artikolu 3, il-punt (h)	Artikolu 3, punt (10)
Artikolu 3, il-punt (g)	Artikolu 3, punt (11)
Artikolu 4	Artikolu 4(1) u (2)
Artikolu 2, it-tieni subparagrafu, il-punti (a) u (b)	Artikolu 4(3)
—	Artikolu 5
Artikolu 6(1)	Artikolu 6(1)
Artikolu 6(2)	Artikolu 6 (2), (5) sa (10)
Artikolu 6(3)	Artikolu 6(3) u (4)
—	Artikolu 7
Artikolu 7(1)	Artikolu 8 (1), l-ewwel subparagrafu
—	Artikolu 8 (1), it-tieni subparagrafu, (2) sa (4)
Artikolu 7(2)	Artikolu 8 (5)
Artikolu 7(3)	Artikolu 8 (6)
Artikolu 7(4)	Artikolu 8 (7)
—	Artikolu 9
Artikolu 8(2)	Artikolu 10 (1)
Artikolu 8(1)	Artikolu 10 (2)
—	Artikolu 10 (3) u (4)
Artikolu 9	Artikolu 11
—	Artikolu 12
Artikolu 10	Artikolu 13
Artikolu 6(4)	Artikolu 14(1)
Artikolu 7(3) u Artikolu 8(3)	Artikolu 14(2) u (3)
Artikolu 11	Artikolu 15
Artikolu 13(3)	Artikolu 16
Artikolu 13(1) u (2)	Artikolu 17

Id-Direttiva 2001/81/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 14	Artikolu 18
—	Artikolu 19
Artikolu 15	Artikolu 20
—	Artikolu 21
Artikolu 16	Artikolu 22
Artikolu 17	Artikolu 23
Artikolu 8(1) u Anness III	Anness I
Anness I	Anness II
—	Annessi III, V u VI
Anness III	Anness IV

**Dikjarazzjoni mill-Kummissjoni dwar ir-Rieżami ta' Emissjonijiet tal-Metan**

Il-Kummissjoni tikkunsidra li hemm każ qawwi tal-kwalità tal-arja biex l-iżvilupp tal-emissjonijiet tal-metan fl-Istati Membri jinżamm taht rieżami bil-ghan li jitnaqqsu l-konċentrazzjonijiet tal-ożonu fl-UE u biex jiġi promoss internazzjonalment it-tnaqqis tal-metan.

Il-Kummissjoni tikkonferma li abbażi tar-rapporti ta' emissjonijiet nazzjonali, hija bihsiebha tkompli tivvaluta l-impatt tal-emissjonijiet tal-metan fuq il-ksib tal-ghanijiet stabbiliti fl-Artikolu 1, il-paragrafu 2 tad-Direttiva NEC u se tikkunsidra miżuri biex jitnaqqsu dawn l-emissjonijiet, u fejn adatt, tippreżenta proposta legiżlattiva għal dak l-għan. Fil-valutazzjoni tagħha, il-Kummissjoni se tqis għadd ta' studji li għadhom għaddejjin f'dan il-qasam, li mistennija li jiġu ffinalizzati fl-2017, kif ukoll aktar żviluppi internazzjonali f'dan il-qasam.

---